



Izaicina Latviju. Pārgājiena "Latvijas izaicinājums" dalībnieki no Siguldas bija vienisprāt, ka balsošana ir katra Latvijas pilsoņa pienākums. "Pases mums ir lidzi," viņi apliecināja.

Edgars Gabranovs

2019.gadā Eiropas Parlamenta vēlēšanās secinājām, ka mūspusē vēlēšanu aktivitāte bijusi zemāka nekā kopumā Latvijā: Balvu novadā – 26,07%, Baltinavas novadā – 23,66%, Rugāju novadā – 25,39%, Viļakas novadā – 22,67% vēlētajū. Kā veicās šogad? Provizorisks rezultāti liecina, ka esam trešajā vietā Latgalē, nobalsoja 4 847 vēlētajū jeb 31,93%. Savukārt Preiļu novadā nobalsoja 4 527 vēlētajū jeb 33,72% balsstiesīgo, bet otrajā vietā pēc aktivitātes Latgalē ir Livānu novads ar 2858 vēlētajū jeb 33,63%.

Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) vadītāja Kristīne Saulīte naktī uz pirmdienu, paziņojot provizoriskos vēlēšanu rezultātus, informēja, ka Eiroparlamenta vēlēšanās piedalījušies 33,82% vēlētajū. Taču viņa uzsvēra, ka šis sadalījums vēl var mainīties, jo tiek skaitītas pasta balsošanā nodotās balsis. Provizorisks rezultāti liecina, ka Balvos visvairāk balsis nodotas Balvu Kultūras un atpūtas centrā – 921. Savukārt Balvu sākumskolā – 681; Balvu Profesionālajā un vispārīgglītojošajā vidusskolā – 299. Vēlēšanu uzvarētāja Latvijā "Jaunā Vienotība" ieguva 25,07% (Balvu novadā – 24,71%) balsstiesīgo atbalstu. Tālāk seko Nacionālā apvienība ar 22,08% (Balvu novadā – 20,80%), "Latvijas attīstībai" – 9,36% (Balvu novadā – 10,49%), "Apvienotais saraksts" – 8,18% (Balvu novadā – 7,68%), "Progresīvie" – 7,42% (Balvu novadā

– 4,17%), "Saskaņa" – 7,14% (Balvu novadā – 5,41%), "Latvija pirmajā vietā" – 6,16% (Balvu novadā – 7,78%).

Aiz svītras Latvijā palika jeb 5% barjeru iekļūšanai Eiropas Parlamentā nepārvarēja "Suverēnā vara" (2,62%), Zaļo un Zemnieku savienība (2,28%), "Apvienība Jaunlatvieši" (2,13%), "Stabilitātei!" (1,98%), Centra partija (1,72%), Jaunā konservatīvā partija (1,5%), "Tauta. Zeme. Valstiskums" (0,58%), "Tautas varas spēks" (0,34%), bet vismazāk balsu ieguva "Kustība "Par!"" , kas saņēma 0,32% vēlētajū atbalsta.

Eiropas Parlamenta vēlēšanās Latvijā visvairāk balsu ieguva "Jaunā Vienotība", bet gan "Jaunajai Vienotībai", gan Nacionālajai apvienībai katrai būs pa diviem mandātiem. Kopumā Eiropas Parlamenta jaunajā sastāvā iekļūva septiņu politisko spēku pārstāvji, liecina Centrālās vēlēšanu komisijas paziņotie provizorisks vēlēšanu rezultāti. Eiropas Parlamentā ievēlētie 9 deputāti no Latvijas: Valdis Dombrovskis ("Jaunā Vienotība"), Sandra Kalniete ("Jaunā Vienotība"), Roberts Zīle (Nacionālā apvienība), Rihards Kols (Nacionālā apvienība), Nils Ušakovs ("Saskaņa"), Ivars Ijabs ("Latvijas attīstībai"), Reinis Pozņaks ("Apvienotais saraksts"), Mārtiņš Staķis ("Progresīvie"), Vilis Krištopans ("Latvija pirmajā vietā").

EP mūspuses deputāta kandidāte Aija Mežale saņēma 1039 balsis (balsis aprēķina no kandidātu saraksta derīgajām zīmēm, atņemot kandidāta svītrojumus un pieskaitot plusus), plusi – 179, svītrojumi – 148.

* Turpinājums 6. un 7.lpp.

Nākamajā
Padugumā

● Ziedot, izmest vai pāršūt
Tiekas ar modes zīmola "Zīle"
autori

● Jaunatnes futbols
Aizstāv čempionu titulu

"Bruņojies ar zināšanām"

15. jūnijā no pulksten 10 līdz 15 četrpadsmit Latvijas pilsētās, tostarp Balvos, pie Balvu Kultūras un atpūtas centra, notiks informatīvā diena "Bruņojies ar zināšanām", kurā ikviens iedzīvotājs varēs apgūt rīcību krīzes situācijām praktiskās nodarbībās.

Prognozē vislielāko pensijas samazinājumu

Eiropas Komisijas (EK) jaunākais "Novecošanās ziņojums 2024" (Ageing Report 2024) prognozē, ka laika posmā līdz 2070. gadam gandrīz visās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs samazināsies vidējās saņemtais valsts pensijas apjoms, salīdzinot ar vidējo saņemto algu. Vislielākais samazinājums tiek prognozēts tieši

Īsziņas



Latvijai – ja pašreizējā vidējā valsts pensija pret vidējo algu Latvijā ir 25,5%, tad 2070.gadā pensija veidos vairs tikai 13,5%. Tas nozīmē, ka cilvēks, kas ir saņēmis atalgojumu valstī vidējās algas apmērā un nav neko krājis papildus, aizejot pensijā, 2070.gadā saņems tikai valsts pensiju 13,5% apmērā no līdzšinējā atalgojuma.

Sāksies pludmales volejbola sezona

No 12.jūnija līdz 7.augustam norisināsies Balvu novada 2024.gada atklātais čempionāts pludmales volejbolā. Pirmais posms: 12.jūnijā plkst. 18.00 Balvu pludmales volejbola laukumos.

Vārds žurnālistam

Aija Socka

Vasara – pasākumu, aktivitāšu un atvaļinājumu laiks. Gadalaiks, kad daudziem, kā saka, dienas saplānotas pa stundām un minūtēm. Aizvadītās nedēļas nogalē citam, iespējams, bija svarīgi piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās, citam – apmeklēt festivālu “Motociklu vasara”, citam – kapusvētkus un bīskapa vizīti draudzē, kur vēl draugu vai radu dzimšanas dienu un vārdadienu svinības. Kā saka, visa vasara vienos svētkos! Tā arī dzīvojam, priecājoties par šodienu, bet rūpes par nākotni atliekot uz vēlāku laiku. Kādā no televīzijas pārraidēm dzirdēju NBS majora, Zemesardzes štāba virsnieka Jāņa Slaidiņa komentārus par iespējamiem scenārijiem nākotnē, kad būtu jāsteidz domāt par patvertņēm, ar piebildi – ja slēpsieties daudzdzīvokļu māju pagrabā, jāatceras, ka māja var arī sabrukt...

Nezinu, kā ir labāk – dzīvot vienai dienai, bezbēdīgi dziedāt un dejot vai arī gatavoties jaunākajam nākotnes scenārijam? Izskatās, ka vairumā gadījumu cilvēki labprāt bauda dzīvi, bet iespējamajiem kara draudiem pieskaras vien nedaudz, – tā, it kā starp citu... Gan savstarpējās sarunās, gan varas pārstāvju saziņā ar iedzīvotājiem, kur vēstījumā lielākoties izskan, ka katram pašam jādomā par savu drošību. Nez kāpēc tas vairs nepārsteidz...

Latvijā

Aiztur policistu un detektīvu. Iekšējās drošības birojs (IDB) aizdomās par dienesta pilnvaru pārsniegšanu mantkārīgā nolūkā jūnijā sākumā aizturējis Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes amatpersonu, kā arī sertificētu detektīvu, kurš, iespējams, organizējis noziedzīgo nodarījumu, informēja IDB. Iekšējās drošības birojs kriminālprocesā veica procesuālās darbības vairākos nekustamajos īpašumos un transportlīdzekļos. Izmeklēšanā tika atrasti un izņemti priekšmeti, kas var būt saistīti ar noziedzīgo nodarījumu. Abas personas ir atzītas par aizdomās turētajiem, un viņām piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums.

Izbradā zemnieku laukus. Pie dzelteniem rapša un violetiem lavandu laukiem Latvijā jau ir pierasts, bet šogad zemnieki Latvijas ainavu izrotājuši arī ar koši sarkaniem āboliņa laukiem. Tas izraisījis ažiotažu fotografēties tiktajā vidū, bet ne visi apmeklētāji prot ar cieņu izturēties pret zemnieku darbu. Dundagas pusē fotografēties gribētāji izbradājuši ap 35 ha āboliņa laukus, bet Dunalkā bradātājus salīdzina ar briežu baru. Fotografēšanās ažiotaža, kas radās Kurzemē, vairākās vietās uzziedot koši sarkanajam inkarnāta jeb aveņu āboliņam, ir bijusi gaidāma, kad paši ieraudzījuši košo lauku, saka uzņēmuma SIA “Kraštmaļi sēklas” īpašnieks Mārtiņš Flaksis no Dunalkas. Viņš par daļēji izbradātajiem laukiem īpaši nepārdzīvo, salīdzinot nodarīto postu ar briežu baru, kas pārgājis pāri. Savukārt citādi klāties Dundagas pusē, kur lauki bijuši labāk pieejami, tāpēc daļēji izbradāti vismaz 50 hektāri.

Valsts samazina naudu laboratorijām. No jūnija valsts samazinājusi tarifus jeb izmaksas, ko valsts sedz par apmaksātām analizēm un citiem laboratoriskajiem izmeklējumiem. “Centrālā laboratorija” jau lēmusi celt cenas asins paraugu noņemšanai un citiem maksas pakalpojumiem, kas būs uz pacientu vai viņu veselības apdrošinātāju pleciem. Līdzīgu lēmumu varētu pieņemt arī “MFD laboratorijā”. Nacionālais veselības dienests (NVD) pārmetumus par vēlmi ietaupīt noraida, sakot, ka valsts līdz šim par atsevišķiem pakalpojumiem pat pārmaksājusi, jo laboratorijas tos par maksu veikušas lētāk nekā maksāja valsts.

Garais klepus laupa zidaiņa dzīvību. Šogad Latvijā konstatēti 462 garā klepus gadījumi. Tas ir četras reizes vairāk nekā pagājušajā gadā, kad tika reģistrēti 111 gadījumi. Garais klepus šogad arī laupījis zidaiņa dzīvību. Ārsti bažijas, ka ar šo ļoti lipīgo slimību sirgs arvien vairāk, kaut gan pret garo klepu ir pieejama valsts apmaksāta vakcīna. Jaunie vecāki to diemžēl izmanto gausi; par to liecina gadījumi, kad slimnicā nonākuši nepotēti bērni.

(Ziņas no www.lsm.lv)

Balvu Novada muzejā

Ierodas rokdarbnieces no Islandes

Zinaida Logina

6.jūnijā Balvu Novada muzejā ieradās adītājas no Islandes, kuras apceļo Latgali, lai meistardarbnīcās bagātinātos no mūspuses adītājām. Viņas pastrādāja Baltinavas muzejā un arī Balvos ciemiņus sagaidīja ar cimdu kolekciju no krājuma, kā arī rokdarbnieču pulciņa “Mežģis” darbiem.

Adišanas seminārus ārzemju rokdarbniecēm Latvijā jau kopš 2017.gada organizē tautas tērpu centrs “Senā klēts”.

Iedvesmojās no grāmatas “Latvieša cimdi”

Centra speciāliste ZIEDĪTE MUZE pastāstīja, ka ārzemēs dzīvojošām adītājām interese par latviešu rakstiem radās pēc tam, kad iznāca grāmata “Latvieša cimdi”, kas tagad ir tulkota jau septiņās valodās. Grāmatā redzētais iedvesmojis arī adītājas no Islandes, kuras vēlējas ieraudzīt cimdu rakstus klātienē un meistardarbnīcās mācīties, kā top latviešu cimdu raksti. “Mūsu adītājas interesē jūsu cimdu darināšanas tehnikas, jo Islandē to klāsts nav tik bagātīgs. Šurp vedu savus draugus, interesentus, jo pati arī strādāju tūrisma aģentūrā. Cilvēkiem patīk pie jums, jo braucienā iekļauta kultūra, izglītība un izklaide. Mēs ar vīru jau pirms kovida laikiem atbraucām, iepazīnām latviešu adišanas tradīcijas un kultūru Liepājā, Rīgā, izzinājām piedāvājumu, lai par to pastāstītu citiem. Tagad esam ieradušies Latgalē, šodien Balvos uz piecām dienām. Esam ļoti daudz ko piedzīvojušas un redzējušas, mums ir daudz iespaidu, un jau rīt dosimies mājās,” pastāstīja grupas vadītāja DAGNIJA (Dagny). Viņa piebilda, ka arī Islandē dzīvojošās sievietes ir prasmīgas adītājas, arī viņām ir savas īpašas darbu radīšanas tradīcijas. Tomēr vietējie raksti nav tik pilgti un krāsaini, jo vairāk dominē mierīgie toņi, tāpēc adītājas vēlējas iepazīt citādākus rakstus. Dagnija Islandē rīko pat festivālus, kas veltīti latviešu cimdu adišanas tradīcijām, rādot prezentācijas un stāstot par redzēto Latvijā.

Rakstainajam cimdā ir liela vērtība

Ziedīte Muze atzīst, ka sākotnēji, aicinot cilvēkus iepazīt latviešu kultūru, bija zināms stress, jo nekad jau nevar zināt, kā viņi jutīsies, kas viņiem garšos, cik ilgi un kā adīs, ko vēl vēlēšies redzēt un piedzīvot. “Uz adišanas meistarklasēm pamudināja tieši ārzemnieki, kad ieraudzīja un iepazīna Marutas Grasmales grāmatu “Latvieša cimdi”, veltītu latviešu etnogrāfiskajiem cimdām. Dagnija no Islandes pirms vairākiem gadiem ar draudzenēm atbrauca vienkārši adīt, – viņas devās uz nodarbībām Kurzemē. Tas viņai iepatikās, un radās doma, ka šurp varētu vest interesentu grupas no Islandes. Sūtījām viņai fotogrāfijas no dažādām vietām Latvijā, uzdodot jautājumu, ko un kur gribētu redzēt, atbraucot pie mums. Viņai par mūsu valsti, adītājām bija liela interese, un tā



Foto - Z.Logina

Ņirb adatas un zib acis. Islandes sievas čakli uzsāka darbu, adījuma rakstus skatot no izdales materiāliem. Latgalē dūraiņu adīšanā ir izveidotas unikālas tradīcijas. Sievietes lepojās ar unikālu cimdu dizainu, – daudzveidīgu dūraiņu rakstu. Tēpat varēja aplūkot arī muzeja krājumā esošos dūraiņus.

Balvos Islandes rokdarbnieces adīja baltinavietes Lūcijas Loginas, bet Baltinavas muzejā – Anitas Kašas un Virģinijas Bankovas cimdu rakstus, ar Tilžas puses cimdām iepazīstināja Ilga Medne. Pirms meistardarbnīcām Santa Šmite ciemiņus iepazīstināja ar jaunajiem projektiem un tūrisma iespējām Balvu novadā.



Foto - Z.Logina

Palīdz un organizē sadarbības braucienus. Balvu Novada muzejā Dagny Hermannsdottir no Islandes un Ziedīte Muze no Latvijas palīdzēja adītājām komunicēt un atbildēja uz jautājumiem, ja tādi radās darba procesā. Dagnija (Dagny) pēc izglītības ir tekstilmākslas skolotāja un dedzīga adītāja. Viņa ir devusies daudzos adišanas braucienos uz Latviju, vispirms, lai apmeklētu nodarbības, arī kā ekskursiju vadītāja. Turklāt kursus savā valstī pasniedz latviešu adišanas metodes. Viņām interese radīja “Mežģa” sievu adītie dūraiņi, kurus varēja apskatīt un pat pielaiķot.

tas sākās. Latgalē Islandes grupa ir jau otro reizi. Pirmdien, 3.jūnijā, sākām darboties Līvānos, tad otrdien bija Rēzeknes diena, trešdien devāmies uz Preiļiem un Lūznavas muižu, bet šodien esam Baltinavā un Balvos,” pastāstīja Ziedīte. Viņa piebilda, ka adītājām Latvija patīk, jo astoņas sievietes no divdesmit cilvēku grupas šurp brauc jau otro reizi. “Mēs šeit braucām adīt! Latgalē ir cimdi, kādus neredzēsim citviet. Adām lentveida valnišus, šeit raksturīgos sīkos rakstiņus, arī kreilisko adījumu veidotos rakstus un citas tehnikas. Islandes sievas ir labas adītājas, viņām nav daudz jārada, kā adīt labiski vai kreiliski, viņas seko līdzī tehniskajam rakstam, instrukcijām, un viss izdodas. Šodien Balvos uzadīsīm paraudzīņus, kas paliks pašām. Vakar Lūznavas muižā adījām pīnītes, skujiņas, jo viņu adījumos tādu nav. Tas nozīmē, ka pie mums apgūto sievas varēs ieadīt savos darbos. Tāda apmaiņa ar zināša-

nām ir ļoti noderīga. Mūsu rakstainajam cimdā ir liela vērtība, tas ir kas īpašs, ko mēs joprojām darām, – ārzemēs to ļoti novērtē. Prieks par to, ka pie mums brauc šādi ciemiņi. Pateicoties tam, arī mūsu vietējās adītājas sanāk kopā, atceras vecos rakstus, pārcilā dzimtu pūros sakrātos cimdus, mēģina atkārtot dažādus rakstus, nododot tradīcijas tālāk,” gandarījumu puda Ziedīte Muze.

**Tautas tērpu meistares un “Senās klēts” dibinātāja Marutas Grasmales grāmata “Latvieša cimdi” veltīta latviešu etnogrāfiskajiem cimdām. Daudzu gadu izpētes darbā autore Latvijas Nacionālā vēstures muzeja, Liepājas muzeja un Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja krājumos izvēlējusies 177 no 18. gs. līdz 20.gs. sākumam tapušus cimdus, kas vislabāk raksturo dažādu Latvijas novadu cimdu adišanas tradīcijas.*

Kā vērtējat Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultātus?

Viedokļi

Ir jāiemācās saimniekot pašiem



AIJA MEŽALE, Eiropas Parlamenta deputāta kandidāte

Eiropas Parlamenta vēlēšanas ir noslēgušās un vēlētaji izdarījuši savu izvēli, atdodot balsis arī "Nacionālās apvienības" cilvēkiem. Septiņu gadu garumā, strādājot Balvu novadā ar šīs partijas piederību, ir izdevies pārliecināt un arī sastrādāties ar citu partiju cilvēkiem, kuriem dota vēlētaju uzticība. Skaidrs, ka ne vienmēr sasniegti izvirzītie rezultāti un izdarīts tā, lai tiešām varētu teikt, – tā bija labāk mūsu novada attīstībai. Bet pēc rezultātiem, ko uzrādīja Eiroparlamenta vēlēšanas, mana dar-

bība un vēl nopietnāka ieklausīšanās, kas ir svarīgi Balvu novada cilvēkam, tiks ņemta vērā. Tāpēc pēc šāda rezultāta Balvu novadā "Nacionālās apvienības" ievēlētajiem pārstāvjiem Robertam Zilem un Rihardam Kolam komunikācija un darbs neapstāsies. Svarīgie jautājumi ir un paliek drošība, saprātīga zaļā kursa ieviešana, ņemot vērā ES dalībvalstu reālās iespējas un atšķirīgo situāciju lauksaimnieku politikā, kas pārskatītu vecās tiešmaksājumu formulas, kā arī Latvijas un Eiropas nacionālie jautājumi, ģimeņu un bērnu politika, īres mājokļu jautājumi, ēku energoefektivitāte, kredītu politika un darbavietu veidošanās reģionos.

Pēc gada būs pašvaldību vēlēšanas, tādēļ svarīgi, kā šogad uz gada beigām veidosies budžets, svarīga sadarbība ar izpildvaru un pareiza stratēģija Balvu novada finansiālā stāvokļa uzlabošanā. Ir jāuztur svarīgākās jomas, bet stingri jāseko līdz finansiālajai plūsmi un iespējai līdzekļus novirzīt arī attīstībai, piesaistot naudu no Eiropas struktūrfondiem, stingri skatoties, lai Balvu novada finansu līdzdalība ir neliela.

"Nacionālā apvienība" Latvijas politiķus un uzņēmumus vienmēr aicinājusi pārtraukt ekonomiskās saites ar Krieviju, izskaust termiņuzturēšanās atļauju tirdzniecību, mērķtiecīgi uzrunāt un pārliecināt nebalsot, bet ieklausīties neprokrieviskās un ultraliberāļu ideju pārņemtās partijās, sadzirdēt un izmantot iespēju pilnvērtīgi būt Latvijas pilsoņiem

un visiem kopā iet uz valsts attīstību. Arī šajās vēlēšanās "Nacionālā apvienība" nesolīja palielināt algas, pensijas, nodokļu politiku. Tā ir Latvijas valdības atbildība, ko mēs neatlaidīgi no viņiem arī prasīsim.

Kopumā runājot par vēlēšanu rezultātiem, esmu pārsteigta par "Jaunās Vienotības" atbalstu no sabiedrības puses. Bez šaubām, sarakstā bija personālijas ar lielu pieredzi, bet tai pašā laikā arī ar visatļautību un reizēm vienpersonisku redzējumu uz kopējiem darbiem un mērķiem. To mēs redzam, arī pieņemot lēmumus Saeimā. Ceru, ka no šīs partijas puses sadarbība un sapratne mainīsies, īpaši Latvijas politikajā līmenī. Mēs visi saprotam, ka arī valsti ekonomiskā situācija nav stabila. Ļoti ceru, ka tā netiks celta uz sabiedrības kārtējo ikdienas maksājumu (elektrība, gāze, degviela un komunālās izmaksas) palielināšanas rēķina. Bet, runājot par Latgali, rezultāts man tomēr liek aizdomāties – valsts, vietējās izpildvaras un latvisko partiju pārstāvji tomēr nepārliecina krievvalodīgo vēlētaju, kas būtu ļoti svarīgi nākotnē. Pēc reitingiem Latgalē "Saskaņa" ierindojusies pirmajā vietā, otrie – "Jaunā Vienotība", savukārt trešie ir "Nacionālā apvienība". Protams, svarīgas ir ne tikai personālijas sarakstu vadībā, bet arī deputāti vietējās pašvaldībās, kuri šo sarakstu stiprina. Balvu novadā vēlētaji vienmēr pauduši atbalstu un vēlējuši par nacionālām vērtībām, tagad – arī par drošību, jo tik tuvu, kā mēs dzīvojam

blakus kaimiņam agresoram, ir tikai Krāslavas un Alūksnes novadu robežas. Varbūt mums nemaz nav tik viegli būt Eiropas Savienības dalībvalstij, bet pēdējos gados novērtējam, ka esam NATO sastāvā. Ir jāiemācās pašiem saimniekot, mazināt korupciju valsts līmenī un pierādīt sevi Eiropai kā mērķtiecīgu un čaklu sabiedrību. Tad noteikti lietas un virzība uz attīstību būs.

Ja jāvērtē vēlēšanu organizēšana Balvu novadā, tika saņemti zvani un ieteikumi par aktīvāku tās darbību. Proti, varēja būt vairāk informācijas laikrakstā "Vaduguns", "Balvu Novada Ziņās" par sarakstiem, varēja uzrunāt Balvu novada iedzīvotājus iet balsot, kā arī pietrūka informācijas par vēlēšanu vietām un informācijas norādēm. Balvu pilsētā cilvēki gājuši balsot uz Balvu Valsts ģimnāziju, bet tur šoreiz nebija vēlēšanu iecirkņa. Balvu Kultūras un atpūtas centrā tas bija no labās puses, bet norādes nebija arī no nama priekšpuses. Tās ir nianse, kas ir svarīgas mūsu vēlētajam, lai būtu lielāka aktivitāte un lemšanas pieredzes sajūta valstī. Savukārt, ja būtu iespēja balsot elektroniski, arī jaunā paaudze vairāk izdarītu savu izvēli. Piemēram, Siguldas novadā bērni paralēli varēja balsot par savām nelielajām vēlmēm pirmsskolas un skolu infrastruktūras izveidē, kas arī audzina no mazotnes būt atbildīgiem par savu valsti Latvijā! Mums būtu, ko no viņiem pamācīties.

Milzu izmaiņu pēc šīm vēlēšanām nebūs



MAIRITA LŪSE, Eiropas Parlamenta deputāta kandidāte, bijusī lazdukalniete

Eiropas Parlamenta vēlēšanās vēl lielāka daļa enerģijas, nekā parasti, tiek veltīta tam, lai aicinātu cilvēkus iet balsot. Šogad tajās piedalījās lielāks vēlētaju skaits nekā 2019. gadā gan Latvijā, gan visā Eiropas Savienībā. Balvu novadā Eiropas Parlamenta vēlēšanās nobalsoja 31,93% no iedzīvotājiem. Lai gan tas ir zem vidējā Latvijas rādītāja, Balvu novadā nav bijuši arī slinkākie balsotāji.

Medijos izskanēja ziņas, ka daļa iedzīvotāju, īpaši ārpus Rīgas un Latgalē, pat nepamanīja, ka vēlēšanas notiek. Ar šo problēmu, kā uzrunāt iedzīvotājus, saskāros arī laikā, kad darbojos nevalstiskajās organizācijās. Es vēlētos, lai cilvēki, kuri nebalsoja, jo nezina par vēlēšanām, vai arī uzskata, ka neviena partija

viņus neuzrunāja, padomātu un pateiktu, kā viņi gribētu tikt uzrunāti. Kas ir rīki, ko partijas var izmantot, lai sarunātos ar iedzīvotājiem? Manuprāt, atslēga iedzīvotāju iesaistē ir ne tikai vārdos, bet arī darbos. Politiķiem ir lielākas iespējas nekā nevalstiskajām organizācijām ietekmēt iedzīvotāju ikdienu. Politiķiem ir vairāk jākomunicē ar iedzīvotājiem, jāskaidro savi lēmumi un jāieklausās iedzīvotājos. Tomēr te vēlos atgādināt arī iedzīvotāju iespējas iesaistīties, kas nebeidzas tikai ar balsošanu. Lai līdz politiķiem nonāktu iedzīvotāju prasības, iedzīvotājiem tās ir jānoformulē un arī jāpasaka, piemēram, sūtot vēstules politiķiem, vai citādāk komunicējot.

Aicinātu cilvēkus piedalīties vēlēšanās arī citādi, piemēram, kļūt par novērotājiem, lai redzētu, kā tiek skaitītas balsis, lai kļūdu bažas par to, ka vēlēšanu rezultāti tiek ietekmēti, vai arī vienkārši pavadītu pāris stundas vēlēšanu iecirknī, skatoties, cik dažādi cilvēki nāk balsot. Pirms kļuvu par politiķi, vairākas reizes biju novērotāja vēlēšanās. Skatoties, kā dažādu paaudžu cilvēki nāk un ar lielu atbildības sajūtu iemet aploksni urnā, vērojot, kā tiek skaitītas balsis, ne tikai palielinās uzticība vēlēšanu sistēmai, bet arī rodas izpratne, cik svarīgi tomēr ir tas, ka mums ir iespēja piedalīties brīvās un godīgās vēlēšanās.

Vienlaikus mums ir jāstrādā arī ar bērnu un jauniešu iesaisti pilsoniskajā sabiedrībā un vēlēšanās. Kā īpaši labu piemēru gribu izcelt Cēsu pašvaldību iepriekšējās vēlēšanās un Siguldas pašvaldību šajās, kur bērniem un jauniešiem ir bijušas iespējas doties līdzīdīgiem un balsot par sev svarīgām lietām. Piemēram, bērni balsoja par spēli, kuru izvietot bērnu laukumā, bet jaunieši – par vietām, kur būtu nepieciešams ierīkot internetu. Šādi bērniem un jauniešiem ir iespēja ieraudzīt, ka

viņu balsij ir nozīme, ieraugot savas izvēles rezultātu dzīvē. Ceru, ka šie jaunieši nākotnē būs aktīvāki, atbildīgāki vēlētaji nekā vidēji valstī.

Paskatoties Eiropas līmenī, nav istenojušās prognozes par radikālām izmaiņām Eiropas Parlamenta sastāvā. Pārsteidzošs un pamācošs ir Francijas piemērs, kur zema iedzīvotāju aktivitāte ir novedusi pie galēji labējās un prokremliskas partijas uzvaras, kas savukārt noveda pie lēmuma atlaist parlamentu vēl pat pāris stundas pirms oficiālo rezultātu izziņošanas. Priecājos, ka Balvos lielāko atbalstu ir guvušas partijas, kas aizstāv Ukrainu un Eiropēiskās vērtības. Eiropai ir dažādas sejas, un arī Latgale ir daļa no Eiropas.

Kādas būs šo vēlēšanu sekas Latvijas politikā? Noteikti mazākas nekā Francijā.

Šķietami viss liecina, ka milzu izmaiņu pēc šīm vēlēšanām nebūs. "Jaunā vienotība" veiksmīgi atkopusies un uzvarēs vēlēšanās. Rīgā vairs neredzēsim Mārtiņu Staķi, kas paceļ intrigu, kuri cīnīsies par Rīgas atslēgu jau nākamgad, savukārt Valdis Dombrovskis, visticamāk, turpinās savu darbu Eiropas Komisijā.

No dzimumu līdztiesības puses šīs vēlēšanas ir skumjas. Eiropas Parlamentā no Latvijas ievēlēja tikai vienu sievieti un astoņus vīriešus. Pēdējās debatēs uz skatuves bija tikai viena sieviete. Tas parāda to, ka mums vēl joprojām ir problēmas ar sieviešu pārstāvniecību politikā.

Viedokļus uzklusēja S.Karavoičika

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā vērtējat Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultātus?

Pozitīvi - 35 %

Negatīvi - 20 %

Kardinālu izmaiņu nav - 25 %

Ko sēsi, to pļausi - 10 %

Mani tas neinteresē - 10 %

Aizrūcina divdesmito “Motociklu vasaru”



Motoklubs “Spieķi vējā”. Puiši, gatavojoties pasākumam, bija daudz un citīgi strādājuši, lai divdesmitais “Motociklu vasaras” pasākums izdotos. Klubā šobrīd ir jau 17 dalībnieki.

8.jūnijā Balvos uz motokluba “Spieķi vējā” rikoto divdesmito jubilejas pasākumu ieradās tuvi un tāli ciemiņi – gan motoklubi no Latvijas, Igaunijas, gan vienkārši interesenti, kuriem patīk daudzās aktivitātes, mūzika, dejas un satikšanās. Braucēju parādi ar kluba prezidentu Andi Grāviti vadībā Balvu iedzīvotāji sagaidīja un pavadīja ar smaidiem, liksmiem un emocionāliem saucieniem un roku mājiem. Pasākuma norises vietā turpinājās atrakcijas, “Spieķu vējā” sveikšana, – ciemiņi ar dāvanām rokās, gaidot brīdi, lai godinātu klubu, uz skatuves stāvēja pat garā rindā, turklāt katram bija kāds jauks vēlējums. Iestājoties tumsai, klātesošos priecēja un sildīja Māra Pitkeviča veidotais ugunskurs, pusnaktī gaisā izeja gojās salūts.



Frīdis uzdāvina spēli. Latvijas Motokluba asociācijas un slavenā motokluba “Vēja brāļu ordenis” prezidents un Latvijā populārais baikeris Frīdis (īstajā vārdā Aivars Freimanis) uz motokluba “Spieķi vējā” vasaras pasākumu brauc katru gadu, ja vien, protams, ir Latvijā. “Domāju, ka kādus 17 gadus no 20 šeit esmu bijis. Jūsu cilvēki ir tie, kuri mani velk uz šejieni. Latgalē cilvēki ir sirsnīgi, cilvēci, vienkārši un tieši, isāk sakot, īsti, jo Rīgā, arī daudzviet Eiropā, cilvēki izliekas un tēlo. Dāvanā atvedu pašu izdomātu oriģinālu spēli,” teica Frīdis.



Uzņem jaunu dalībnieku. Svētku pasākumā “Spieķi vējā” kļuva par vienu dalībnieku bagātāki, – klubā uzņēma jaunu dalībnieku – Intaru Liepiņu no Alūksnes.



Bez lietus! Pasākuma vadītāja un laika ziņu vēstnieka televīzijā Māra Grigaļa prognoze par bezlietus vakaru un nakti piepildījās, – lai arī pavēss, laiks noturējās bez lietus. Darba gan Mārim bija daudz, jo

pasākuma vadīšana nav nekāda joka lieta – jāprot pajokot, pasmieties un turēties stingri pie scenārija.



Kluba nepārstāv, bet bauda svētku noskaņu. Kārlis ar kundzi Gitu atbraukuši no Rīgas. “Jūtamies kā atgriezušies jaunībā! Nopirkām *moci* un atbraucām uz jūsu pirmo salidojumu. Tad mums bija piecdesmit, un es vīram teicu, – pārkam labāk nevis mašīnu, bet motociklu! Ja tagad nenopirksim, tad nekad vairs nenopirksim. Izvēli nenozēlojam! Te dzīvo visjaukākie cilvēki,” pastāstīja Gita. Kopā ar viņiem bija vēl viena ģimene, Rudīte un Jānis no Varakļāniem. Viņi atklāja, ka abas ģimenes iepazinušās tieši pirmajā *moču* saietā Balvos. “Tā vienmēr braucam kopā uz visiem salidojumiem, bet *tusiņš* Balvos ir tāda kā mūsu saieta dzimšanas diena. Gulēsim teltī, tas mūs nebauda,” uzsvēra Jānis.



Jaunākais dalībnieks saņem konfektes. Linda un Ģirts uz motociklu pasākumiem Balvos jau ir bijuši, bet kopā ar dēliņu, 11 mēnešus veco Alisteru, ieradušies pirmoreiz. Viņi pārstāvēja FF “Riders” no Valmieras, bet puika lepojās ar uzlīmi “Mazais blondais”.



Nokod desiņu! Jautrus mirkļus skatītājiem un pašiem dalībniekiem sagādāja atrakcija, kurā motocikla vadītāja līdzbraucējai vajadzēja būt tik veiklai, lai braucienā spētu piecelties kājās un nokost maksimāli daudz no desiņas. Kristīnei tas izdevās, tiesa, ar trešo reizi.

Jāzina fizikas likumi! Māris no Rīgas un Lauris no Cēsīm piedalījās atrakcijā, kur alu vajadzēja izdzer, turot glāzi uz īpašas *pariktes*. Puiši smējās, ka vajadzējis zināt fizikas likumus, tad veiktos labāk! Daļa glāzes satura izlija uz puišu vēderiem, bet viņi par to tik pasmējās.

Z.Loginas teksts un foto

Bīskapa vizitācija Viļakas draudzē

Aizvadītajā svētdienā Viļakas Jēzus Sirds Romas katoļu draudzē ar lestiprināšanas sakramenta piešķiršanu, garīgām dziesmām, lūgšanām un uzrunām svinīgi notika V.E. Rēzeknes-Aglonas diecēzes bīskapa Jāņa Buļa vizitācija.

Uzrunājot klātesošos, bīskaps vēlēja Dieva palīdzību, labestības un mīlestības iemājošanu ikvienā sirdī, kā arī stabilitāti ģimenēs un draudzēs. Pirms svētās Mises viņš aicināja nolikt uz altāra katram savas, ģimenes, draudzes, novada un valsts vajadzības. J.Bulis klātesošajiem atgādināja, ka ir svarīgi, lai dzīves laikā notiktu sirds izaugsme, kas ir cieši saistīta ar cilvēka atbildību: "Ja lēmums ir par labu jaunajam, sirds kļūst

zemiska. Esam dzirdējuši teicienu – zemisks cilvēks. Ja nav sirds izaugsmes, nav arī garīgās izaugsmes. Dievam rūp cilvēka sirds pastāvīga attīstība. To, vai nonāksim Debesu valstībā, nenosaka kādas intelektuālas spējas, bet gan cilvēka sirds bagātība, cik viņš ir sirsnīgs un labs cilvēks. Intelektuālu ģeniju var būt nedaudz, toties cilvēku, kuriem ir bagāta, mīloša sirds, var būt miljoniem miljonu visā pasaulē – visur, kur atrodas kristieši." Bīskaps aicināja ļaudis pulcēties uz lūgšanām, veidot lūgšanu grupas un tādā veidā veicināt garīgu sirds izaugsmi. Sirds veidošanā, kā atzina bīskaps, jā rūpējas, lai spētu mīlēt katru cilvēku, kas, protams, nav viegli. "Svētajos Rakstos lasām, ka ķēniņš Salamans lūdzās no visas sirds. Viņš teica

Dievam, lai dāvā savam kalpam saprāta pilnu sirdi, lai spētu atšķirt labu no ļauna un lai dzīves laikā spētu darīt labu, nevis ļaunu. Padomāsim, kāda ir mūsu sirds, kāda ir mūsu dzīve, kāda ir mūsu ģimene, kādi ir mūsu lēmumi, kāda ir mūsu zeme, novads, valsts... Vai mūsos ir dievišķā gudrība, kas palīdz atšķirt labo no ļaunā, kas mums liek izvēlēties labo, nevis ļauno? Vai mēs patiešām mīlam Dievu, vai mīlām mīlēt Dievu citiem?" jautāja bīskaps, aicinot lūgties, lai sirdis ir dzīva ticība, cerība un mīlestība, kā arī piebilstot, lai pēc Vissvētās Jēzus Sirds parauga neizslēdzam no savas sirds nevienu cilvēku: "Lūgšim, lai mūsu sirdis ieplūstu autentiska mīlestība, kura kā ūdens avots ir pieejama katram!"

Īsumā

Rīko talkas, pļauj zāli un stāda puķes
Draudzēs līdz ar vasaras aktivitātēm sācies kapu sakopšanas un kapusvētku laiks. Jūnija sākumā Baltinavas pagasta Pliešovas kapos notika sakopšanas talka.

Kā atklāj kapu vecākā Marita Kušnīre, talkā piedalījās 11 cilvēki – 4 pļāvēji ar trimmeriem un 7 iedzīvotāji, kuri grāba un veda zāli: "Puiši pļāva zāli gan kapu priekšā, gan uz kapiņiem. Kapu malas iepriekšējā nedēļā applāva ar mazo traktorīti, kas iegādāts par ziedojumiem, ārpus kapiem pļāva ar pagasta traktoru. Sakopām arī tās kapavietas, kurām vairs nav piederīgo." Tuvākajā laikā ir plānots labot kapu žogu. Tāme darbiem ir iesniegta, bet, kā saka M.Kušnīre, pašreiz pašvaldībai nav naudas, lai iepirktu materiālu. Savā laikā žogu uzstādīja tikai par ziedojumiem, arī kapliču uzbūvēja, pateicoties cilvēku ziedojumiem un pašvaldības atbalstam. Kapu vecākā saka sirsnīgu paldies ikvienam talciniekam un visiem tiem, kuri jau pirms talkas pļāva teritoriju ap savu piederīgo kapu kapiņām, kā arī tiem, kuri ziedo naudu kapu uzturēšanas vajadzībām. Un vajadzību ir daudz. "No malas raugoties, šķiet, ka katrs darbs ir sākums, bet viss prasa naudu un darbu. Talkās piedalās cilvēki, kuri veido vienotu komandu. Pavasarī, piemēram, vētra izgāza lielu bērzu, bija arī bojājumi uz kapiem. Paldies pagasta puišiem, kuri novāca koku un sakārtoja kapu teritoriju. Kapsētas sakopšana ir komandas darbs, ko tikai visi kopā varam paveikt," skaidro M.Kušnīre. Gadā kapos rīko aptuveni 3 – 5 talkas.



Sakopj kapus. Kapu teritorija ir diezgan liela, un darbu ir daudz – vienu izdara, otrs jau padomā. Pēc talkas kapu vecākās ģimene bija sarūpējusi talciniekiem cienastu.



Kapusvētkos. Aizvadītajā sestdienā kapsēta, kā atzina draudzes vecākā, bija kupli apmeklēta.



Pirms lestiprināšanas sakramenta saņemšanas. Paula (no labās) un Marta pirms dievkalpojuma bija mazliet uztraukušas, jo gaidīja drīzumā ierodamies bīskapu, kas viņām jāuzrunā, un vēlāk jāsaņem lestiprināšanas sakraments. "Mēs esam no Rīgas, ciemojamies pie vecmāmiņas. Šodien ir svētku sajūta, arī uztraukums. Ir interesanti, jo gribam redzēt, kā mūs iestiprinās," sprieda meitenes, kuras nesen skolā pabeigušas mācības 4.klasē.



Uzrunā klātesošos. Viņa Ekselence bīskaps J.Bulis uzsvēra lūgšanas un lūgšanu grupu nozīmi cilvēku dzīvē: "Lūgšanu grupas mobilizē cilvēkus lūgšanai. Kas lūdzas, tas arī nāk uz baznīcu," piebilstot, ka svarīgi lūgties par tautu, lai tā neiznīkst. Runājot par valodām, viņš atgādināja, ka

pamazām ir iznīkušas daudzas valodas, tāpēc jārunā un jātur cieņā latgaliešu valoda, kas ir arī latviešu valoda: "Nepatīkami, ka tauta pazaudē savu valodu, identitāti, tradīcijas, ticību, līdz ar to pazaudē vietu šeit, virs zemes, un Debesu valstībā, tādas ir sekas tam visam. Lai Dievs Kungs mums palīdz, tādas ir sekas tam visam. Lai Dievs Kungs mums palīdz, lai svēti un sargā!" Klātesošos bīskaps aicināja katru svētdienu dziedāt lūgšanu "Svētais Dievs, svētais varenais Dievs, svētais mūžīgais Dievs, apžēlojies par mums!", lai pasargātu sevi un citus no ļaunuma un ļauniem draudiem nākotnē. Vizītes noslēgumā bīskaps visiem teica paldies par skaisto tikšanos, savukārt draudzes prāvestam – par aktīvu darbošanos draudzē.



Sagaida ar maizi un ziediem. Bīskapa vizīte, kā atzina draudzes prāvests Guntars Skutels, bija ne tikai augsts pagodinājums ikvienam draudzes loceklim, bet arī iedvesmas un stiprinājuma avots visiem kristiešiem katrā personiskajā ceļā pie Kristus un Viņa apsolījumiem.



Iestiprina bērnus un jauniešus. Iestiprināšanas sakramentu, ar kuru kristīgie saņem Svēto Garu un tiek stiprināti ticībā, piešķir tikai reizi dzīvē. Ceremonijas laikā iestiprināmo zēnu pavadīja krusttēvs,

bet meiteni – krustmāte. Pricējoties par daudziem bērniem, kuri saņēma iestiprināšanu, bīskaps atzina: "Grēksūdze un iešana pie Komūnijas ir garīgais spēka un veselības avots. Svētība bērniem, ģimenēm, ikvienam cilvēkam, kas dzīvo šajā apvidū!"



Procesija. Viļakas katoļu dievnams svētdien bija pilns ļaužu, kuri piedalījās svētajā Misē un ieklausījās garīdznieku teiktajā. Prāvests G.Skutels, piemēram, izteica prieku un gandarījums uzņemt V.E. bīskapu J.Bulī Viļakas baznīcā – Ziemeļlatgales pērlē, atgādinot, ka kādreiz draudzē bija 20 000, tagad – aptuveni 2000 cilvēku, bet tas nemazina mīlestību pret Dievu un tiem cilvēkiem, kurus šeit uzņem. Prāvests teica arī paldies aktīvajiem draudzes cilvēkiem un ikvienam, kas atbalsta draudzi.

Lappusi sagatavoja A.Socka, foto – A.Kirsanovs

*Sākums 1.lpp.



Balvu novadā startē arī



Balvos nobalso 1 901 vēlētājs. Vēlēšanu rītā pie Balvu sākumskolas pirmie ieradās Mārīte un Juris Porieši. “Kāpēc esam pirmie? Šodien ir daudz visādu darīšanu, tāpēc steidzamies,” viņi atklāja. Taujāti, vai balso par vienu un to pašu sarakstu, Mārīte un Juris atsmaidīja, atzīstot, ka šoreiz laikam ir pirmā reize, kad balso par vienu un to pašu politisko spēku. “Pieredze nāk ar gadiem,” viņi piebilda, uzsverot, ka tiem, kuri nebalso, nav tiesību ne pelt, ne kritizēt.



Balvu pagastā – 128. Valentīns Ķikuts ar dēlu Gunti ir pārliecināti, ka ikvienam jāizpilda pilsoniskais pienākums. “Man tēvs vienmēr ir rādījis priekšzīmi, ka jāapmeklē visas vēlēšanas. Esmu tā audzināts, kaut arī šodien vēl jābrauc tīrumā,” paskaidroja Guntis. Valentīns, lūgts atklāt, kā izaudzināt tik labu dēlu, smaidot paskaidroja, ka jārada pareizs piemērs: “Ja tu pats nerīkosies pareizi, tad tāds arī dēls izaugs. Izvēli izdarīju, analizējot politiķu darbus. Tāpat raudzījos uz pazīstamiem vietējiem politiķiem, arī viņi jāatbalsta. Es nezinu, par ko dēls balsoja.” Nākotnē viņi raugās cerīgi. “Ir daudzas valstis mums apkārt, kur vēlēšanas ir fiktīvas. Jāpriecājas, ka mums ir iespēja brīvi balsot,” uzskata Valentīns.



Rugāju pagastā – 336. Santa Kononova, trīsgadīgais dēliņš Reinis Ieviņš un vecmamma Staņislava Lūsa vienādi raugās nākotnē, vienojoties, par kuru sarakstu balsos. “Ja nebalsosim, tad nekas arī nemainīsies,” viņas sprieda.



“Motociklu vasara” – arī Tilžā. Vēlēšanu iecirknī Nr. 336 nobalsoja liepājnieki.



Nobalso Naudaskalnā kuplā skaitā. Sandris Sarkans, Skaidrite Sarkane, Ilze Vaiba, Gatis Vaiba, Šarlote Sarkane, Ance Vaiba, Enija Sarkane, Emīlija Vaiba ir pārliecināti, ka nebalsot ir ļoti slikti. “Arī bērni gribēja balsot,” atklāja Skaidrite. Jāpiebilst, ka pieaugušie katrs balsoja par savu sarakstu.



Lazdukalna pagastā – 156. Rainers Ančāns un Didzis Useniņš vēlēšanu dienā startēja Lazdukalna pagasta kausa izcīņas sacensībās pludmales volejbolā. Interesanti, ka viņu komandas nosaukums bija “17. saraksts”. “Kāpēc? Tāpēc, ka EP startē sešpadsmit saraksti, mēs esam nākamie,” paskaidroja Didzis. Viņš atklāja, ka jau ir nobalsojis. Arī Rainers atzina, ka noteikti balsotu, ja viņam būtu tāda iespēja: “Man vēl nav 18 gadu, bet noteikti balsotu par 4.sarakstu.”



Bērzpils pagastā – 217. Jolanta Sproģe un bijusī bērzpiliete Elvira Birkova no Lizuma atklāja, ka ir vairāki iemesli atrasties Bērzpilī. “Pirmkārt, Līdumniekos ir kapusvētki. Otrkārt, manas kaimiņienes mazmeitiņai Anetei Maderniecei šodien ir kristības Bērzpils baznīcā. Vecākiem novēlu audzināt gudru meitiņu! Vēlēšanās izvēli nebija grūti izdarīt. Cilvēki mēdz teikt, ka dzīve paliek sliktāka. Uzskatu, ka tā nav. Arī Bērzpils ir ļoti sakopta,” zināja teikt Elvira.

Tilžas pagastā – 248. Lolita Kindzule vēlēšanu komisijā strādā kopš 2011.gada un šogad pirmo reizi vadīja Tilžas vēlēšanu komisijas darbu: “Man šis ir 12. vēlēšanas. Mūsu komisijā ir darbinieces, kuras vēlēšanās ir strādājušas pat 30 gadus. No Emeritas Striķes un Renātes Čakules var daudz ko pamācīties. Cilvēki ir aktīvi, jo pie mums balso arī militārpersonas, kas dzīvo bijušajā internātskolā.”



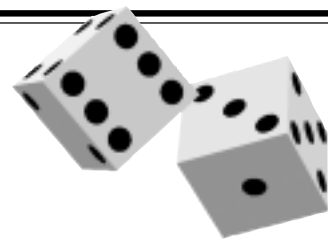
Krišjāņu pagastā – 105. Jāzeps un Anna Livzinieki, taujāti, vai sieva ar vīru balsos par vienu sarakstu, atsmēja: “A kas to lai zina?” “Neesam izlaiduši nevienas vēlēšanas. Sava pienākums ir jāpilda,” viņi uzsvēra.



Lazdulejas pagastā – 52. “Mēs vasarās dzīvojam Latvijā. Jāatzīst, ka es ļoti maz interesējos par politiku, bet man ir ļoti labs palīgs – Aneta Surkova, kura iesaka, par ko balsot,” atklāja Normunds Petrovs. Savukārt Aneta sprieda, ka pienākums ir jāpilda: “Ja nedarīsim, tad nekas nemainīsies.” Jautāti, kur pavada ziemas, Aneta un Normunds pastāstīja, ka dzīvo siltākās zemēs, piemēram, Spānijā: “Ko mēs ārzemniekiem stāstām par Latviju? Mums pašiem nereti ir grūti novērtēt savas valsts skaistumu. Piemēram, Spānijā, redzot kalnus, gribas iesaukties: “Ak, Dievs, cik šeit skaisti!” Bet, kad cilvēki atbrauc uz Latviju, viņi jūsmo par mūsu zaļo zemi.”



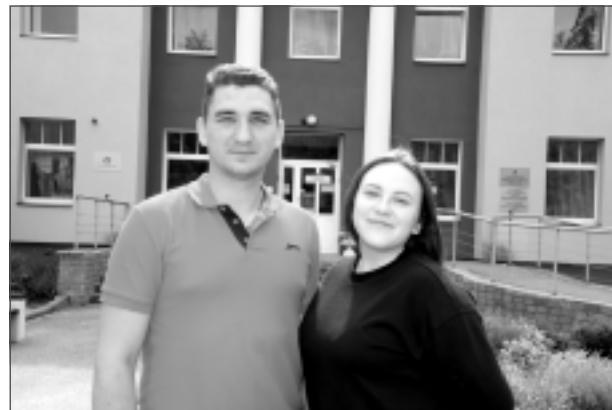
septiņpadsmitais saraksts



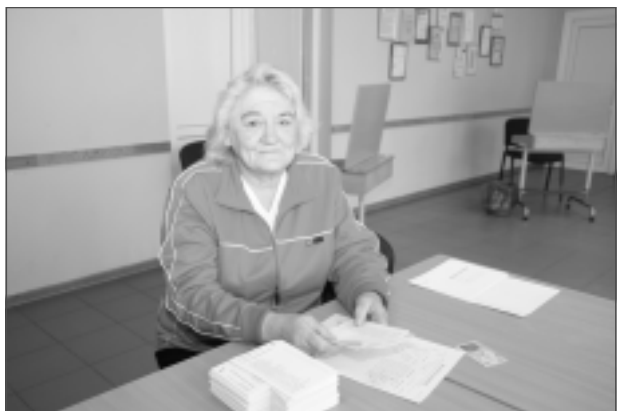
Vectilžas pagastā – 60. Igors Lazarenko ar dēlu Rodrigo sprieda, ka, visticamāk, aizies balsot. “Tāpat plānoju doties uz Balviem, lai pirmo reizi piedalītos *moču* parādē. Kāpēc cilvēki ir kūtri? Nezinu,” Igors atzina. “Lai cilvēki vairāk smaida,” vēlēja Rodrigo, kurš 22.augustā svinēs otro dzimšanas dienu.



Sķilbēnu pagastā – 212. Rīdziniece Ilziņa Oзера ciemojās dzimtajās mājās: “Kāpēc jāiet uz vēlēšanām? Tā taču ir mana Latvija, man par viņu jāsāp sirdij. Izvēli izdarīt nebija grūti. Mana Rekova ir sakopta! Visiem novadniekiem novēlu rūpēties par savām mājām, lai tās plaukst. Savas lauku mājas neesmu pārdevusi. Man šeit patīk.”



Viļakā – 361. Kristiāns Šaicāns no Viļakas pēc nobalsošanas sprieda, ka daudzi cilvēki neiet uz vēlēšanu iecirkņiem, jo neuzticas politiķiem: “Priekšvēlēšanu laikā sasola, bet vai izpilda? Kāda deviņgadīga meitene uzdeva jautājumu, vai viss, ko stāsta kampaņās, atbilst patiesībai? Paši politiķi atzina, ka ne vienmēr. Vai es uzticos? Arī es teiktu, ka ne vienmēr.” Krista Mača no Balviem piebilda, ka katra balss ir svarīga. Viļakas vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja Rasma Vilkaite neslēpa pārsteigumu, ka vēlētāji ir aktīvāki nekā cerēts: “Īpaši priecē tas, ka ir daudz jauniešu, kā arī pilsētas viesu. Tiesa, politiskā vienaldzība un neticība pēdējos gados ir progresējusi. Tas izpaužas inertumā un nepareizā, kļūdainā domāšanā, ka, neaizejot balsot, es izdarīšu kaut kādu labu darbu.”



Briežuciema pagastā – 75. Rudīte Kaša, izpildot pilsones pienākumu, neslēpa nepatiku par Latvijā īstenoto politiku: “Izvēlētajā sarakstā izsvītroju visus kandidātus, atstājot tikai man vienu vēlamo. Mūsu valdība moka jaunatni. Ja manam bērnam būtu 18 gadi, tad viņu noteikti uz vēlēšanām nelaistu. Kāpēc? Viņš var vēlēties, bet veikalā nedrīkst nopirkt limonādes pudeli ar bišķiņ grādiem? Es tam nepiekrītu! Nākotni neredzu. Spriediet paši, man pietrūka trīs mēnešu līdz 30 gadus lielam darba stāžam. Mēnesī saņemu 255 eiro pensiju, – dzīvo, kā gribi. Tagad vīrs aizgāja pensijā, viņam tā ir lielāka. Vakar, rakstot pašvaldībā iesniegumu, uzzināju, ka trūcīgā neesmu. Esmu maznodrošinātā. Ej pie daktera, tāpat jāmaksā. Ja vēl būs jāmaksā par receptēm, tad vispār būs beigas. Viņi gaida, lai pensionāri nosprāgst. Neticu vairs nekam.”



Medņevas pagastā – 110. “Cerams, ka viss būs labi – ievēlēsīm pareizos cilvēkus. Nesaprotu tos cilvēkus, kuri neiet balsot, bet grib kaut ko labāku. Acīmredzot gaida, ka kāds viņu vietā kaut ko izdarīs,” sprieda jūrmalniece Irēna Zutlevica.



Žiguru pagastā – 100. Žiguru vēlēšanu komisijas locekles Ronalds Kuzmane un Inese Kudure, ja sestdien nenotiktu vēlēšanas, noteikti dotos uz Rīgu ballēties. Kā nu ne, ja Ronaldas mazmeitiņa Alise svinēja 3 gadu, bet Ineses meita Lauma – 31 gada jubileju.



Baltinavas novadā – 255. Vilhelms un Rudīte Laganovski balsoja kopā ar dēlu Jāni. “Esam šeit, lai neievēl nepareizos cilvēkus. Mēs viens par otra izvēli neko nezīnām,” viņi atklāja.



Vecumu pagastā – 48. Balvu novada vēlēšanu komisijas locekle Ligija Logina apmeklēja pagastus, lai pārliecinātos, ka vēlēšanās nav nekādu aizķeršanos. “Kur man balsot, ja ne dzimtajā pagastā?!” viņa retoriski jautāja.



Vīksnas pagastā – 77. Gustavs Graudiņš no Carnikavas palīdzēja opim ievietot aploksnī urnā. Vectēvs Gunārs Ozoliņš smēja, ka Vīksnas iecirknī pietrūkst mūzikas un bufetes.



Kubulu pagastā – 272. Inese Trupovnice atzina, ka jau sen nolēmusi, par ko balsos. “Joprojām mazliet ceru, ka kaut kas mainīsies,” viņa piebilda.



Kupravas pagastā – 77. Kupravas vēlēšanu komisijas locekle Lūcija Saveljeva, izdarot izvēli, atzina, ka krietni bija jāpadomā, par kuru sarakstu balsot: “Kāpēc daudzi neiet vēlēties? Netic politiķiem. Vai Kuprava ir atstumta un aizmirsta? Patiesībā tā arī ir, turklāt tagad vēl pašvaldības darbiniekiem noteikta četru dienu ilga darba nedēļa. Darba jau tā nav...”



Bērzkalnes pagastā – 57. Vēlēšanu komisijas iecirkņa priekšsēdētājs Aleksandrs Sņegovs atgādināja, ka Latgale ir tālākais punkts Eiropā: “Daudzi uzskata, ka viņu balss neko mainīt nevar. Es savu izvēli jau izdarīju, vērtējot personības, nevis politisko spēku. Esiet labsirdīgāki!”

Saruna ar topošo absolventi

Saņem Zelta liecību un specbalvu

Vēl pavisam neliels laika spridis, un vidusskolēni svinēs izlaidumu, dejos pirmo valsi un teiks ardievas savai skolai. Ar pateicību par kopā būšanu, iegūtajām zināšanām un pieredzi, kas noderēs tālākā dzīvē īstenot izvēlētos mērķus un sapņus. Kādas sajūtas ir pirms izlaiduma, kad prātā vēl eksāmeni, sarunā atklāj Rugāju vidusskolas 12.klases skolniece SINTIJA VĪKSNIŅA.

Daba aiz loga dāvā sauli un tveici, kas jauniešu domām liek kavēties pie dažādām atpūtas iespējām, bet skolās rit nopietnais un atbildīgais eksāmenu laiks. Vai, kārtējot centralizētos eksāmenus, bija arī uztraukums un uzdevumi, kas pārsteidza?

– Esmu skolniece, kura gatavojas eksāmeniem, tāpēc lielu pārsteigumu nebija. Pirmo eksāmenu kārtāju latviešu valodā, sagatavoties tam atlika vismazāk laika, nākamais bija angļu valodā, bet pēdējais, kas notiks 11.jūnijā, būs matemātikā. Latviešu valodā, piemēram, bija arī kāds uzdevums, kur minēju pareizo atbildi, jo bija dots kāda literāra darba nosaukums un trīs atbilžu varianti ar autoru vārdiem. Ja neesi pārliecināts par pareizo atbildi, atliek minēt. Angļu valodas eksāmenā mazliet satraucošāka bija mutiskā daļa, jo jauniešiem runāšana, īpaši svešvalodā, parasti rada lielāku stresu. Vidusskolu beidzot, obligāti bija jākārtos vismaz divi eksāmeni, izvēlējos vēl arī matemātikā, jo noderēs studiju uzsākšanā. Satraukumu pirms eksāmeniem, domāju, izjūt lielākā daļa jauniešu – gan tie, kuriem ir teicamas sekmes mācībās, gan tie, kuri nemācās tik labi. Parasti cenšos izdarīt visu vajadzīgo līdz eksāmeniem, lai nav jāuztraucas un varu mierīgi pievērsties uzdevumiem. Vēl man ir svarīgi pirms eksāmeniem izgulēties un vizuāli labi izskatīties, lai justos mierīga un pašpārliecināta.

Šis mācību gads nesis ne mazums sasniegumu, par ko, piemēram, liecina nesen iegūtā Zelta liecība un nominācija "Skolas vadības specbalva". Vai mācības, olimpiādes, pasākumi, konkursi un darbošanās skolēnu pašpārvaldē prasīja daudz laika un atbildības?

– Kopumā visa mācību gada garumā centos saglabāt labas sekmes, īpaši daudz laika veltīju matemātikas apgūvei. Skolā matemātikā mācījos 8 mācību stundas nedēļā, arī mājās veltīju laiku matemātikas uzdevumiem, jo tēmu bija daudz, bet laika – maz. Piedalījos matemātikas olimpiādē, kur ieguvu atzinību, un latviešu valodas olimpiādē, iegūstot 3.vietu. Mācību gada laikā bija patīkami saņemt Jauniešu gada balvas žūrijas simpātiju balvu. Tāpat arī kopā ar visu skolā notiekošo mēs, četras 12.klases meitenes, īstenojam Erasmus+ jaunatnes līdzdalības projektu "Uzdrikties redzēt plašāk", kurā veidojam mācību ciklu Balvu novada jauniešiem. Organizējam astoņus pasākumus un iesaistījām tajā sešas skolas. Projekts, tā plānošana (piemēram, kādi cilvēki uzstāsies pasākumos), īstenošana un atskaišu gatavošana prasīja daudz laika un atbildību. Mūsu mērķis bija paplašināt jauniešu redzeslokus, piedāvājot iepazīt dažādus līdzdalības veidus, kā arī izzināt dažādas tēmas, piemēram, par etiķeti, publisko runu, dzīvnieku aizsardzību, digitālo vidi. Ieguvu jaunu pieredzi komunikācijā, komandas darba organizēšanā, resursu plānošanā, kas noteikti noderēs nākotnē.

Skolotāji Tevi raksturo kā centīgu, atsaucīgu, izpalīdzīgu un apzinīgu skolniecei. Vai šīs īpašības



Foto - no personīgā arhīva

Sintija.

Ikdienā viņa labprāt lasa grāmatas, atrod laiku sporta aktivitātēm un ada. "Mācoties 5.klasē, man iepatikās adīšana, bet pēc kāda laika to pārtraucu. Tagad atkal esmu atsākusi interesēties par adīšanu. Kaut vai tāpēc vien, lai modernās

tehnoloģijas nepaņem pārāk daudz brīvā laika," teic jaunie. Viņa pārliecināta, ka Rugāju vidusskola ir ļoti laba skola, kas piedāvā skolēniem daudz iespēju, palīdz attīstīt prasmes un talantus. Nākamajos mācību gados Sintija novēl skolai vairāk aktīvu skolēnu.

esi mantojusi no vecākiem?

– Ģimenē man ir mamma, tētis un 16-gadīgs brālis. Domāju, ka daļēji līdzinos saviem vecākiem, bet daļu sev raksturīgo īpašību esmu izkopusi dzīves laikā, jo vienkārši saprotu, ka ir jādara. Tā kā brālis ir jaunāks par mani, vienmēr, kamēr mācījās Rugāju vidusskolā (pašlaik mācās Smiltenes tehnikumā), palīdzēju viņam izpildīt dažādus uzdevotus darbus un sagatavoties ieskaitēm, kas nostiprināja manu atbildības sajūtu. Vecāki ir čakli cilvēki, interesējas un atbalsta mani, taču nekad neuzspiež savu viedokli, dažreiz palīdz vai iesaka, bet pārlietu neiesaistās manā ikdienā. Novērtēju savu ģimeni, jo zinu, ka ne visiem jauniešiem ir tāds atbalsts, kas noteikti ir priekšnoteikums, lai īstenotu visus mērķus.

Atpūta un lielā dzīve tepat jau, kā saka, rokas stiepiena attālumā. Ar kādiem darbiem un skais-tiem mirkļiem būs piepildīta šī vasara?

– Drīzumā svinēsim izlaidumu, par ko domāju un gatavojos jau vairākus mēnešus. Ir nopirkta kleita un citas lietas, uzaicināti ciemiņi. Jūlijā pirmoreiz esmu nolēmusi nekur nestrādāt, izbaudīšu laiku mājās, jo darba laukos pietiek. Augustā jau gatavošos studijām, plānoju Latvijas Universitātē studēt finanšu jomu. Nākotnē vēlos iegūt grāmatveža vai auditora profesiju, ideālā variantā – izveidot savu uzņēmumu. Pēc studiju beigšanas plānoju dzīvot ārpus pilsētas, jo lauki man ir sirdij tuvi. Vēlos lielu ģimeni, ar ko varēšu krāsaini pavadīt savu dzīvi. Lai ko nākotnē strādāšu, gribu piepildītu dzīvi arī ārpus darba. Man patīk kultūra un teātra apmeklējumi, patīk Latvija. Ceļojumi nav mana lielākā vēlme, bet pieļauju, ka gribēšu apskatīt arī citas valstis. Esmu liela Latvijas patriote, ko ikdienā aktīvi neizpaužu. To, ka esam maza valsts, uztveru kā priekšrocību, jo daudzas lietas dzīvē varam ietekmēt paši – sakopt, uzlabot, realizēt idejas. Ja katrā novadā, piemēram, īstenoju kādu vienu labu ideju, uzlabotu visu Latviju.

Aizvadīts laiks – arī deju studijā.

Aptuveni piecus gadus Sintija (attēlā – otrā no labās) dejoja studijā "Di-Dancers", kas bija notikumiem bagāts laiks ar dejām klātienē un attālināti, ar horeogrāfijas domāšanu un dalību konkursos.

Foto - no personīgā arhīva

Īsumā

Krāšņais peoniju laiks

Puķu dobēs koši saziēdušas peonijas, kas pēdējos gados atguvušas cieņu daudzu puķu audzētāju vidū. Par krāšņo peoniju uzņācienu liecina arī ieraksti un fotogrāfijas sociālajos tīklos. Piemēram, baltinaviete



Silvija Buklovskā, daloties ar ziedošo augu fotogrāfijām, atklāj, ka peonijas, kas asociējas ar bērību, viņai ļoti patīk: "Vispār patīk dažnedažādas vecmodīgas puķes – kāršrozēs, studentu neļķēs, mežrozītes u.c. Man ir četru veidu peonijas, bet vēlos šo skaisto puķu dažādību vēl paplašināt. Ik vasaru istabā man noteikti uz galda ir vāze ar peonijām. Dzeru rīta kafiju, un dvēsele priecājas." Vairākas peoniju audzētājas, piemēram, pedagoģe Inta Nagla no Ludzas novada Mežvidiem, aicina apmeklēt viņas dārzu, lai ar prieku apskatītu viņas puķu kolekciju, fotografētu un baudītu lauku mierīgo atmosfēru. Savukārt Rēzeknes novada Rogovkā 16.jūnijā gaidāmi Peoniju svētki, kur plānota ne vien ekskursija pa saimniecību ar pieredzējušo dārznieci Dainu Zvejsalnicē, bet arī citas aktivitātes.

Aicina plūkt lupīnas

Pļāvās, ceļmalās un mežmalās turpinās skaisto lupīnu ziedēšana. Kā zināms, lupīnas ir invazīva suga, kura nomāc vietējos augus. Tāpēc Dabas aizsardzības pārvalde aicina lupīnas ievākt, nest mājās un likt vāzēs, lai mazinātu augu skaitu, kas nogatavina sēklas.



Mazinot lupīnu izplatību, kas pēdējos gados arvien pieaug, ikviens dotu iespēju augt citiem pļavu augiem.

Aicina netraucēt dzīvniekus

Vairumam dzīvnieku un putnu jau šobrīd ir piedzimuši vai izšķīlušies mazuļi, tāpēc tuvākajos mēnešos ir liela iespējamība sastapt jaunus zaķēnus, alnēnus, stīrnas, mežacūkas un citus zvērus dabā. Savvaļas dzīvnieka mazulis bez vecāku uzraudzības var palikt ilgāku laiku. Tādēļ Dabas aizsardzības pārvalde atgādina, ka vislabākā palīdzība dabā pamanītam putna vai dzīvnieka mazulim ir likt to mierā un netraucēt. Savukārt pieaugušajiem dzīvniekiem palīdzība sniedzama, vien konsultējoties ar speciālistiem.

Glābjot dzīvnieku, kam glābšana nav nepieciešama, samazinās tā izdzīvošanas iespējas. Tāpēc labākais risinājums, kā palīdzēt, ir netuvoties un atstāt to savā vaļā. Savvaļas dzīvnieku nedrīkst aiztikt vai traucēt. Piemēram, novērot ilgā laika sprīdi, glaudīt, pacelt, fotografēt. Daudziem dzīvnieku mazuļiem, kas izskatās pamesti, ir vecāki, kas tos pieskata, baro un aizsargā no attāluma.

Patvaļīga dzīvnieka (arī putna) izņemšana no tā dabiskās vides ir aizliegta un lielākoties nav nepieciešama. To drīkst darīt tikai ar savainotu dzīvnieku, lai to nogādātu patversmē vai zoologiskajā dārzā.

Latvijā uzdevums rūpēties par bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušiem dzīvniekiem ir deleģēts pašvaldībām. To atbilstoši kompetencei un pieejamajiem resursiem palīdz īstenot Dabas aizsardzības pārvalde, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, dzīvnieku patversmes un veterinārārsti. Piemēram gadījumos, ja dzīvnieks ir savainots, jāziņo pašvaldībai, savukārt, ja dzīvnieks ir iesprūdis, sapinies, iesprostots, iekritis, ielūzis un pats nespēj atsvabināties vai izklūst no sprostā, jāzvana Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukuma tālruni numuru 112.

Lappusi sagatavoja A.Socka



Foto - no personīgā arhīva

Re, kā

“Darījām visu, lai ligzdu saglabātu”



Foto - no personīgā arhīva

Foto - A.Ločmelis

Stārķa ligzda izglābta. Attēlā pa kreisi redzams brīdis, kad uz notikuma vietu Kubulu pagastā ieradās ugunsdzēsēji glābēji, bet otrā attēlā – stārķis un viņa saglabātā ligzda jau pēc dažām dienām.

Līdz ar siltāku laika apstākļu iestāšanos ierasts, ka ligzdošanas sezonu uzsāk arī stārķi. Nereti šie lielleputni par savām mājvietām izvēlas elektrības stabus, kā rezultātā stārķu ligzdas mēdz aizdegties.

“Par laimi, nedega ar atklātu liesmu”

Līdzīgs negadījums pirms nedēļas notika arī Kubulu pagastā, uz kuriem steidza ugunsdzēsēji glābēji, jo uz elektrolīnijas balsta sāka gruzdēt ligzda 0,1 m² platībā. Kā sarunā ar laikraksta “Vaduguns” žurnālistu pastāstīja blakus esošās mājas iedzīvotāja, par laimi, viss beidzās labi un stārķi joprojām ligzdo šajā pašā vietā: “Kā noprātu sarunā ar speciālistiem, ugunsnelaime izcēlās īssavienojuma rezultātā, bet pie vainas nebija stārķi. Par laimi, ligzda nedega ar atklātu liesmu. Pretējā gadījumā tā, protams, būtu pilnībā nodegusi. Elektriķi nolauza dažus sausus ligzdas zariņus, kas traucēja, un visu sakārtoja tā, lai turpmāk vairs nerastos problēmas. Jāpiebilst, ka pagājušajā gadā šeit uzlika jaunus elektrības stabus un uz viena no tām stārķu ligzda uztaisīta pirmo gadu. Darījām visu iespējamo, lai pēc šī negadījuma ligzda netiktu likvidēta, bet joprojām atrastos savā vietā. Galu galā šobrīd tur mājā mazie stārķu bērniņi, tādēļ ir tikai cilvēciģi ligzdu nejaukt ārā.”

Svarīga – ne tikai romantika, bet arī būt racionāliem

Arī AS “Sadales tīkls” uzsver, ka, atgriežoties Latvijā, svēteļi labprāt izraugās elektrības stabus par pamatni ligzdām. Tomēr tā nav drošākā vieta, tāpēc AS “Sadales tīkls” kopā ar dabas aizsardzības organizācijām iedrošina sabiedrību iesaistīties šo putnu izmitināšanā savos lauku īpašumos. Piemēram, 2021.gadā socioloģiskajā aptaujā noskaidrots, ka staltos putnus labprāt uzņemtu 48% Latvijas iedzīvotāju ar atbilstošu īpašumu (ārpus pilsētas vai lauku teritorijā). Tāpat AS “Sadales tīkls” vēl 2022.gadā darīja zināmu, ka Latvijā ligzdo ap 13 000 balto stārķu pāru. Uzņēmuma pārstāvji arī sniedz ieteikumus, kā un kur vislabāk palīdzēt stārķiem ar ligzdošanu. “Varam būt lepni, ka mūsu valstī mīt tik daudz šo putnu, – citviet Eiropā to ir daudz mazāk. Taču, pirms izveidot stārķiem

mākslīgo ligzdas pamatni arī savā īpašumā, apsveriet ne vien patīkamos un romantiskos aspektus, bet arī pārdomājiet šo lēmumu racionāli! Tātad, ja nolemjat uzstādīt stārķiem mākslīgo ligzdas pamatni, jāreķinās, ka ir grūti paredzēt, vai un kad stārķi iekārtosies jaunizveidotajā pamatnē. Reizēm tas notiek jau nedēļas laikā, reizēm – pirmajā pamatnes pastāvēšanas gadā, bet tie varētu būt arī divi līdz trīs gadi. Turklāt dažkārt jaunā ligzdas vieta vispār netiek pieņemta. Vislabāk ir pavērot, kur baltie stārķi mēģina ligzdu būvēt pašu spēkiem. Ir puslīdz droši, ka šajā vietā jūsu piedāvātais ligzdas pamats tiks pieņemts. Tāpat jāreķinās, ka stārķis visdrīzāk būs ilglaicīgs jūsu īpašuma iemītnieks – svēteļi cenšas atgriezties ligzdot iepriekšējā ligzdošanas vietā un daudzus gadus izmanto vienu un to pašu ligzdu. Stārķu ligzda ir arī atklāta, bet atsevišķas tās daļas mēdz nokrist lejā. Kritošais materiāls var, piemēram, sabojāt vai sasmērēt ēkas jumtu. Gadās, ka nokrīt un sapūst arī mazuliem atnestā barība. Ņemot vērā, ka stārķu ēdienkartē mēdz būt čūskas, arī tās var izkrist no ligzdas, lai gan tas notiek ļoti reti. Šādus gadījumus mēdz plaši izreklamēt, radot maldīgu priekšstatu par biežām un lielām čūsku briesmām. Visbeidzot, ja ligzda gadu gaitā uzkrata pārāk augstu, tā viegli tiek pakļauta sānsverei un var nokrist. To var novērst, pirms putnu atlidošanas noņemot augšējo ligzdas daļu. Ligzdas augšējās daļas noņemšana nav vienkārša, jo stipri sapresētais materiāls jāplēš ar dakšām, cirvi vai lauzni. Ja ligzda atrodas dzīvā kokā, tai apkārt var arī saaugt zari. Tas ir visizplatītākais iemesls, kādēļ stārķi pamet esošās ligzdas. Ieteicams katru gadu rudenī vai agrā pavasarī apgriezt koku zarus apkārt stārķu ligzdām, tā nodrošinot putniem iespēju brīvi pielidot,” skaidro uzņēmuma pārstāvji.

Jāpiebilst, ka vēl plašāki ieteikumi pamatnes veidošanai atrodami ne tikai AS “Sadales tīkls” mājaslapā www.sadalestikls.lv, bet arī Latvijas Ornitoloģijas biedrības mājaslapā www.lob.lv. Tā sniedz padomus, kā pašu spēkiem uzbūvēt ligzdas pamatni baltajam stārķim, lai piesaistītu to konkrētam īpašumam vai veicinātu stārķu pārcelšanos no ligzdas elektrības stabā uz drošāku mājvietu. Savukārt par stabu vai jau gatavu metāla pamatņu iegādi un izvietojumu var interesēties pie vietējiem elektromontāžas uzņēmumiem.

Informē ugunsdzēsēji

Deg ūdenskrāns un evakuējas cilvēki

7.jūnijā, neilgi pēc sešiem vakarā, Tīrgus ielā, Balvos, divstāvu ēkas otrajā stāvā dega elektriskais ūdenskrāns 0,01 m² platībā. Degšana novērsta pirms ugunsdzēsēju glābēju ierašanās. No ēkas pašu spēkiem evakuējās pieci cilvēki. Ugunsdzēsēji glābēji pārbaudīja un izvēdināja telpas.

Deg mantas mašīnā

8.jūnijā ugunsdzēsēji devās uz Miera ielu Balvos, kur vieglajā automašīnā dega sadzīves mantas 0,5 m² platībā.

Par drošību uz ūdens

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests atgādina, ka jau 15.maijā Latvijā atklāta oficiālā peldsezona. Aizvadītā gada peld sezonā (laikā no 15.maija līdz 15.septembrim) ugunsdzēsēji glābēji ūdenstilpēs izglāba 12 cilvēkus, bet traģiski

atpūta pie ūdens noslēdzās 50 cilvēkiem. Analizējot ūdenstilpes, kurās cilvēki peld sezonā iet bojā, secināms, ka Rīgā un Pierīgā, Kurzemē un Zemgalē biežāk nelaimes notika upēs, Latgalē – ezeros, bet Vidzemē nelaimes notikušas jūrā, upēs un ezeros. Lielākā daļa no bojāgājušajiem bija vīrieši. Izvērtējot negadījumu apstākļus, secināms, ka nelaimes gadījumi vasarā notiek, peldoties un izmantojot dažādus peldlīdzekļus – SUP dēļus, katamarānus, ūdensmotociklus, laivas. Biežākie nelaimes cēloņi – alkohola reibums, apstākļu neizvērtēšana, savu spēku pārvērtēšana, kā arī elementāru drošības prasību ignorēšana, piemēram, peldvestes neizmantošana. Arī pagājušajā vasarā ugunsdzēsēji glābēji steidzās palīgā vairākiem cilvēkiem, kuru laivas bija apgāzušas un viņi paši nokļuvuši ūdenī. Diemžēl nereti cilvēku kompānija atpūtās pie ūdens, lietoja alkoholiskos dzērienus un kāds no viņiem devās peldēties, bet tā arī neiznāca krastā.

Informē ceļu dienests

Atputekļos tikai vienreiz sezonā

Valsts ceļus ar grants segumu šī gada vasaras sezonā atputekļos tikai vienu reizi – kopumā apmēram 450 km garumā. Viena kilometra atputekļošana ar kalcija hlorīdu izmaksā 1500 eiro, bet šiem darbiem šogad atvēlēti 750 000 eiro.

Ilgstoši nepietiekams finansējums

Valsts ceļu tīkls ilgstoši tiek uzturēts ar nepietiekamu finansējumu, tāpēc uzkrājies liels neizdarīto darbu apjoms un paveikt visus nepieciešamos uzturēšanas darbus visos 20 000 km valsts autoceļu nav iespējams. Tāpat jāņem vērā, ka vasaras uzturēšanas darbi tiek plānoti atbilstoši tam, kāds finansējums palicis pēc ziemas sezonas. Līdz ar to darbi notiek prioritārā secībā un atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem. Proti, grants seguma atputekļošana nav iespējama visur un tik bieži, cik to vēlētos iedzīvotāji. Valsts autoceļu uzturēšana notiek arī atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli, kuri nenosaka atputekļot grants ceļus. Tas nozīmē, ka tie nav obligāti veicami darbi. Tomēr, ņemot vērā iedzīvotāju lūgumus, VSIA “Latvijas Valsts ceļi” katru gadu nodrošina ceļu atputekļošanu, tiesa, ierobežotā apjomā un atbilstoši finansiālajām iespējām.

Ceļu posmus, kuros notiek atputekļošana, nosaka pēc vairākiem kritērijiem: atputekļošanu veic pie apdzīvotām ēkām; apdzīvotās vietās; pie dzīvojamu ēku grupām, izglītības, veselības un labklājības iestādēm; sabiedriski nozīmīgās vietās, kur iespējama iedzīvotāju pulcēšanās, un pie ražotnēm, kuras darbojas. Šajās vietās veic atputekļošanu, ja brauktuve atrodas tuvāk par 20 metriem no minētajiem objektiem, gada vidējā satiksmes intensitāte ir no 100 automašīnām diennakti un lielāka, bet kravas transporta intensitāte – no 20 automašīnām diennakti vai lielāka. Atputekļošanas zonas robežas ir 50 metri pirms un pēc objekta.

Putekļus aptur apstādījumi

Atputekļošana ar kalcija hlorīdu ir īslaicīgs risinājums ceļa putēšanas novēršanai. Tādēļ, dzīvojot grants ceļa tuvumā, ieteicams veidot blīvus apstādījumus, kas var samazināt putekļu daudzumu konkrētajā vietā. Svarīgi atcerēties, ka, veidojot apstādījumus, jāievēro likumā “Par autoceļiem” un “Aizsargjoslu likumā” noteiktās prasības. Pirms uzsākt apstādījumu ierīkošanu, ieteicams konsultēties ar “Latvijas Valsts ceļu” reģionālo nodaļu speciālistiem. Savukārt visefektīvākā atputekļošanas tehnoloģija ir grants segumu virsmas apstrāde ar bitumena emulsiju un sikšķembām. Ceļš, uz kura pielietota šī tehnoloģija, vairs neput un tiek nodrošināti ērtāki braukšanas apstākļi. Tāpat ceļš ar virsmas apstrādi vairs nav jāgreiderē, palielinās tā ilgtspēja, ceļš ir labāk pasargāts pret samirkšanu un nestspējas zudumu lietus un atkušņu periodos. Šogad šādi tiks apstrādāti 67 km valsts ceļu ar grants segumu, bet pērn virsmas apstrāde notika 65 km garos ceļu posmos.

Tūkstošiem ceļu zaudējuši valsts funkciju

Valsts ceļu tīklā gan remontdarbu, gan uzturēšanas jomā prioritāri ir ceļi, kuri pilda valsts ceļu funkcijas un apkalpo lielāko ceļu lietotāju skaitu. Savukārt ceļi ar grants segumu pārsvarā ir vietējas nozīmes, no kuriem liela daļa (kopgarumā ap 6000 kilometru) vairs nepilda valsts ceļu funkcijas un ir nododami pašvaldībām. Šādi ceļi ir arī Balvu novadā: Viļaka-Borisova-Bubņi; Šķilbēni-Krievijas robeža; Pleševa-Čilipīne-Kudreva; Tilža-Baltinava; Tilža-Pazlauka; Pāliņi-Gailiši; Balvi-Teteri-Upatnieki; Kubuli-Paulāni; Balvi-Celmene-Sita; Dubjeva-Moziņki; Žīguri-Silaciems-Katleši; Aususala-Svātūne; Vecumi-Borisova; Viļaka-Lugi; Šķilbēni-Logini; Upīte-Demerova; Baltinava-Punduri; Rūbāni-Primenes; Vectilža-Sudarbe; Upatnieki-Rugāji; Lukstiņi-Teteri; Gariesili-Pokrata; Pievedceļš Balvu stacijai; Viļaka-Vecumi un Kubuli-Dvorupe.

Jāpiebilst, ka līdz 2025.gadam pašvaldībām jāizstrādā transporta attīstības plāni. Savukārt vairāk informācijas par ceļu funkcijām un valsts ceļu funkciju zaudējošo ceļu nodošanu pašvaldībām pieejama “Latvijas Valsts ceļu” mājaslapā www.lvceli.lv.

Lappusē "Jūs jautājat, mēs atbildam" ikviens var rast atbildi uz sev interesējošiem gan praktiskiem, gan juridiskiem, gan citiem jautājumiem.

Rakstiet uz e-pastu: vaduguns@apollo.lv, zvaniet 29360850, 645 22126. Mēs centsimies noskaidrot!

Vai ar skrejriteni drīkst braukt iereibis?



"Kādā dienā Balvu ielās redzēju manāmi iereibušu jauni, kurš pārvietojās ar skrejriteni. Gribētu zināt, kādi ir noteikumi skrejriteņa izmantošanai, vai ar to drīkst pārvietoties pēc apreibinošu vielu lietošanas?" jautā lasītāja.

Tieši šobrīd ar mērķi samazināt elektroskrejriteņu vadītāju pārkāpumu skaitu un traumatismu, Valsts policija kopā ar Stradiņa slimnīcu un "Bolt" sāksi informatīvo kampaņu "Ātrākais, kā nonākt slimnīcā". Braukšana alkohola reibumā vai divatā uz viena braucamā, pārāk ātra un agresīva manevrēšana starp citiem satiksmes dalībniekiem un nespēja savaldīt braucamo – šāda pārgalvīga elektroskrejriteņu vadītāju rīcība visbiežāk noved pie negadījumiem un traumām, liecina Valsts policijas novērojumi. Valsts policija atgādina, kādi noteikumi ir jāievēro un kā sevi pasargāt, lai brauciens ar elektroskrejriteni nebeigtos slimnīcā un būtu drošs gan vadītājam, gan citiem satiksmes dalībniekiem.

Lai braukšana ar elektroskrejriteni būtu droša: **nebrauc alkohola reibumā!** Pagājušajā gadā katrs piektais ceļu satiksmes negadījums, kurā bija iesaistīts elektroskrejriteņš, notika, vadītājam esot alkohola reibumā. Taču reibumā cietušo braucēju skaits ir lielāks, jo daudzi par kritieniem, kuros nav iesaistīti citi satiksmes dalībnieki, policijai neziņo un paši dodas uz medicīnas iestādi. Tāpēc jāatceras, ka ir aizliegts vadīt elektroskrejriteni, ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles, un pēc ballītes mājās labāk doties ar taksometru vai kājām.

Nepārvadā pasažierus! Braucot ar elektroskrejriteni ir aizliegts vest pasažierus, jo tas ievērojami palielina negadījumu risku. It īpaši bīstama ir bērnu pārvadāšana – kritiena gadījumā bērns, kas stāv starp vadītāju un skrejriteņa stūri, var gūt smagas sejas un citu ķermeņa daļu traumas.

Velc ķiveri! Ceļu satiksmes noteikumi paredz, ka elektroskrejriteņu vadītājiem vecumā no 14 līdz 17 gadiem galvā obligāti ir jābūt aizsprādzētai aizsargķiveri, savukārt pilngadīgiem vadītājiem ķiveres lietošana ir vēlama. Ārsti norāda, ka tiem pacientiem, kas nonāk medicīnas iestādēs pēc elektroskrejriteņu negadījumiem, tikai ļoti retos gadījumos galvā ir bijusi ķivere. Galvas traumas skrejriteņu vadītājiem mēdz būt ļoti smagas un prasa ilgstošu ārstēšanos, bet ķiveres lietošana ievērojami samazina šo traumu risku un smaguma pakāpi.

Izvēlies atbilstošu ātrumu! Noteikumi paredz arī to, ka no 1. aprīļa satiksmē var piedalīties tikai ar CSDD reģistrētiem elektroskrejriteņiem, kuru maksimālais ātrums nepārsniedz 25 km/h. Taču braucējiem jāņem vērā, ka elektroskrejriteņu riepas ir mazas un tie ir salīdzinoši nestabili, līdz ar to pat neliela bedre, akmens vai ceļa seguma maiņa var radīt bīstamu situāciju. Tāpēc ir svarīgi izvēlēties atbilstošu ātrumu, lai laikus varētu pamanīt šķēršļus un apbraukt tos.

Uz ietves gājējiem ir priekšroka. Valsts policija pērn fiksēja 61 ceļu satiksmes negadījumu, kad elektroskrejriteņa vadītājs bija uzbraucis gājējam. Lai gan noteikumi atļauj ar elektroskrejriteni pārvietoties arī pa ietvi, jāatceras, ka uz tās vienmēr priekšroka ir gājējam, tāpēc pa ietvi ir jābrauc lēnāk un nekādā veidā netraucējot gājējiem. Elektroskrejriteņiem, kur vien iespējams, būtu jāpārvietojas pa veloceliņiem, bet atļauts braukt arī pa nomali, netraucējot gājējiem, kā arī pa brauktuvī, braucot vienā rindā un iespējami tuvu labajai malai vietās, kur atļautais ātrums nepārsniedz 50 km/h.

Vai sauļoties nav kaitīgi?

"Laukos vēroju, ka daži jau paspējuši nosauļoties tumši brūni. Vai tad drīkst ilgi uzturēties saulē?" jautā lasītāja.



Saule mūs lutina arvien biežāk, un ļoti daudzi ļaujas tās siltajiem stariem, lai iegūtu zeltainu ādas toni uz sejas un ķermeņa. Netrūkst cilvēku, kas dara visu iespējamo, lai iegūtu pēc iespējas intensīvāku un noturīgāku iedegumu, nepadomājot par ultravioleto (UV) staru nodarīto kaitējumu ādai ilgtermiņā.

Katru gadu pavasarī un vasaras pirmajā pusē dermatologi atgādina par UV staru kaitīgo ietekmi uz cilvēka veselību. "Tas ir ceļš pie kosmetologa, pēc tam – pie dermatologa un pēc tam – pie onkologa," plašsaziņas līdzekļos par saulēšanās bez nepieciešamās aizsardzības ir sacījis ārsts RAIMONDS KARLS. Viņš vairākkārt ir uzsvēris, ka saistība starp UV starojumu, ko saņēmusi āda dzīves laikā, un melanomas risku ir zinātniski pierādīta. Tāpat speciālists norāda, ka kaitīga ir ne tikai saulēšanās brīvā dabā, bet arī solāriju apmeklēšana. Turklāt solārijos izmanto starojumu, kas veicina iedegšanu un palielina risku saslimt ar ādas vēzi, bet nepalīdz sintezēt D vitamīnu.

Der atcerēties, ka risks saslimt ar melanomu nav vienīgā problēma, ko var sagādāt neapdomīga saulēšanās. Ja āda netiek atbilstoši mitrināta un aizsargāta, ļaušanās siltajiem saules stariem paātrina tās novecošanos. Tas nozīmē, ka āda zaudē elastību, kļūst nespodra un veidojas grumbas. Lai pasargātu ādu no pāragras novecošanās, ir būtiski tās kopšanai pievērst uzmanību gan pirms, gan pēc saulēšanās.

Ko darīt, ja kaimiņš smēķē uz balkona vai lodžijas?

"Pienācis siltais laiks, kad mēs, daudzdzīvokļu mājās dzīvojošie, gribam ne tikai atvērt logus, bet arī uz saviem balkoniem un lodžijām uzturēties ilgāk. Arī naktīs gaisa ir tveicīgs un jātur vaļā logs, bet kaimiņi ik gadu turpina "veco dziesmu" – arī viņi bauda silto laiku un pastāvīgi smēķē aizbūdinoties, ka viņiem savā dzīvoklī smēķēt neviens nevar aizliegt. Ko lai dara?" jautā lasītāja.



Par smēķēšanu pie atvērtiem logiem, uz balkoniem un lodžijām redakcija saņem ik gadu. Un ik gadu neapzinīgajiem iedzīvotājiem cenšamies atgādināt, ka katram iedzīvotājam tiesības uz tīru un nepiesārņotu gaisu ir neapstrīdamas. Latvijas Republikas Satversme paredz, ka valsts aizsargā cilvēku veselību (111.pants) un ikvienam ir tiesības dzīvot labvēlīgā vidē (115.pants). Satversmes 93.pants nosaka: "Ikviens ir tiesīgs uz dzīvību aizsargā likums."

Kā norādījusi Veselības ministrija likumprojekta "Grozījumi likumā "Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" anotācijā, kas papildina likuma 11.pantu ar aizliegumu smēķēt uz "daudzdzīvokļu dzīvojamo māju balkoniem un lodžijām, ja kāds no mājas iedzīvotājiem pret to pamatoti iebilst", šajā gadījumā uz smēķējošajiem nedrīkstētu attiecināt personas tiesības uz savu privāto dzīvi un privāto telpu, tiesības dzīvot pēc sava prāta, saskaņā ar savu būtību un vēlmēm attīstīt un pilnveidot savu personību, jo smēķēšana nodara fizisku ļaunumu pašam smēķētājam (...). Atzīstot, ka neiejaucšanās personas privātajā dzīvē ir viena no demokrātiskās sabiedrības pamatvērtībām, jānorāda apstākļi, ka smēķējošās personas (kuru valstī kopumā ir mazākums) iejaucas citu, pilnīgi svešu sabiedrības locekļu dzīvē un traucē tiem dzīvot pēc sava prāta, saskaņā ar savu būtību un vēlmēm attīstīt un pilnveidot savu personību, liekot tiem ieelpot tabakas dūmus, radot diskomfortu un pakļaujot riskam saslimt ar tabakas dūmu izraisītām slimībām.

Ja otras personas smēķēšana ir traucējoša, nepieciešamā rīcība ir par to aizrādīt. Ja aizrādījumi netiek ņemti vērā un traucējošā smēķēšana turpinās, persona var rakstīt iesniegumu Balvu pašvaldības policijai e-pastā: pasv.policija@balvi.lv, minot notikušā apstākļus un konkrētus traucējošās smēķēšanas laikus. Par pārkāpumiem iedzīvotāji aicināti arī ziņot Balvu pašvaldības policijai pa tālruna numuru +371 64520940, savukārt norīkojumā esošie Balvu pašvaldības policijas darbinieki sazvanāmi pa tālr. nr. +371 29445114.

Atgādinām, ka par smēķēšanas ierobežojumu pārkāpšanu policija piemēro brīdinājumu vai naudas sodu līdz divdesmit naudas soda vienībām jeb 100 eiro (viena soda naudas vienība ir 5 eiro).

Kā cīnīties ar laputīm?

"Kā ik gadu, arī šogad nopirku tirgū skaistos podus ar ziedošajiem augiem, ar ko izrotāt savu pagalmu vasaras mēnešos. Esmu iecienījusi arī rozes podos, tomēr mani uztrauc iepriekšējo gadu pieredze, ka uz šo skaisto ziedu lapiņām ļoti ātri parādās laputis, kuras praktiski nav iznīcināmas. Ko varētu darīt, lai glābtu savus augus no iznīcības?" jautā lasītāja.

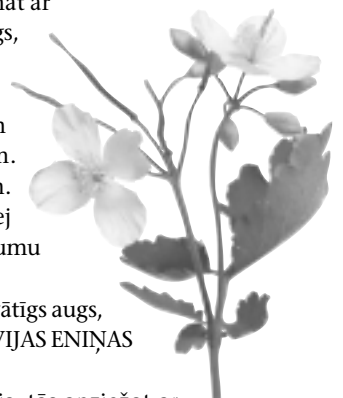
Lapušu daudzveidība Latvijā ir samērā plaša – zināmas vairāk nekā 390 lapušu sugu: koši salātzaļas laputis (uz rožu pumpuriem un ziedkātiem), pelēkmelnas laputis ar zaļām kājām (pupiņu un pupu stādījumos), pavisam melnas (melns dārza (cūku) pupu stādījumos). Ja kaitēkļu nav daudz, tās ieteicams apkarot dabīgā veidā: mehāniski saspīst ar rokām; noskalot ar ūdens strūklu (procedūru nav ieteicams veikt karstā laikā, lai neapdedzinātu augus). Tomēr, ja ir sasniegts augsts kaitīguma sliekšnis, dārzkopības speciālisti iesaka lietot insekticīdus jeb veikalos nopērkamos ķīmiskos preparātus, kas pieejami gan lietošanai uzreiz, gan koncentrētā veidā. Ja šķidums ir koncentrēts, to atšķaida ar ūdeni un apsmidzina augus. Ja to dara savlaikus, daudzus augus var izglābt.

Ja tomēr nav pārliecības, ka kaitēkļus neizdosies iznīcināt ar rokām, bet negribas lietot ķīmiskus preparātus, lielisks palīgs, lai atbrīvotos no laputīm, ir **lielā strutene**. Tas ir maigi zaļš, leks lakstaugs ar dzelteniem ziediem, aug mājokļu tuvumā, ceļu un dārzu malās, ko uzskatām par nezāli un visbiežāk izmetam kompostā kopā ar citām nezālēm. Strutenes palīdz pret laputīm, ja tās ir parādījušās nesēn. Trauku piepilda ar svaigām, sasmalcinātām strutenēm, aplej ar aukstu ūdeni (attiecībā 1:3) un pēc trim dienām ar šo uzlējumu aplaista kaitēkļu apsēstos augus.

Tāpat der atcerēties, ka strutene ir ārkārtīgi vērtīgs un bagātīgs augs, ko izmanto arī tautas medicīnā. Farmakoloģes, profesores VIJAS ENIŅAS padomi:

- * Ar svaigu strutenes sulu var ārstēt kārpas un varžacis, tās apziežot ar noplūktu augu oranžo piensulu. Tā dara vairākas dienas pēc kārtas, labāk vecā Mēnesī!
- * Strutenes tēja ir labs žultsdzinējs un palīdz gremošanas sistēmai. Tās lakstus – stublāju ar ziediem un lapām – vāc ziedēšanas laikā un pēc tam izžāvē. Dienā var izdzert glāzi strutenes tējas, sadalot to trijām reizēm. Nedrīkst pārdozēt, jo tas var izraisīt nopietnu saindēšanos, pat letālu iznākumu!

Tāpat strutenes var būt labs mēslojums. Svaigi plūktas strutenes (izmanto visas auga daļas) sasmalcina mazākos gabaliņos un aplej ar ūdeni attiecībā 1:3. Trauku apsedz un divas nedēļas ļauj fermentēties, palaikam apmaisot. Tad izkāš un atšķaida ar ūdeni attiecībā 1:10 un ar lejkannu laista dārza augus. Šāds mēslojums nodrošina augus ar slāpekli un (īpaši kāpostiem un citiem krustziežiem) palīdz pret kaitēkļiem.



Der zināt

Kā karstums ietekmē medikamentus



Ja aiz loga termometra stabiņš ir noturīgi augsts, svarīgi atrast veidus, kā ikdienā lietojamās zāles nepakļaut karstumam, lai tās darbotos veselības labā, nevis pret to.

“Klimatam mainoties – paaugstinoties dienas vidējai temperatūrai un pieaugot tropisko nakšu skaitam (kas mums vēl tikai priekšā), arvien vairāk cilvēku, jo sevišķi seniori un hronisko slimību pacienti, izjūt karstuma nepanesību. Taču karstuma nepanesība ir arī dažām zālēm,” to ievērot aicina farmaceite EVITA LĀRMANE.

Temperatūra var ietekmēt jebkuru medikamentu, tomēr ir medikamenti, kuru reakcija uz karstumu var izraisīt veselībai nevēlamas, pat bīstamas sekas. Lai zāles būtu kvalitatīvas, drošas un saglabātu savu iedarbību, tās vienmēr ir jāuzglabā pareizi, atbilstoši instrukcijā norādītajam zāļu uzglabāšanas režīmam. Mājas aptieciņai jāatrodas sausā, siltā vietā, kur temperatūra nepārsniedz +25°C un nav arī krasu temperatūras svārstību. To nevajadzētu novietot vannas istabā vai citā telpā ar paaugstinātu gaisa mitrumu, tiešos saules staros, uz palodzes, atstāt automašīnā, kā arī uzglabāt plīts vai citu siltumu izdalošu ierīču tuvumā, jo ilgstošas paaugstinātas temperatūras ietekmē var mainīties zāļu konsistence, piemēram, ziedes kļūst šķidrākas, atslāņojas, sīrupi var saskābt. Zāļu uzglabāšana neatbilstošos apstākļos (atkarībā no zāļu formas un sastāvā esošo aktīvo vielu īpašībām) var izraisīt to bojāšanos, izmaiņas zāļu sastāvā, kas var mazināt medikamenta iedarbību vai izraisīt blaknes. “Ļoti karstā laikā, ja telpās nav kondicioniera, medikamentus, īpaši ziedes, svečītes, lodītes, preparātus želatīna kapsulās un sīrupus var glabāt ledusskapja apakšējā plauktā. Dažas zāles ir īpaši jutīgas pret augstāku vai zemāku temperatūru, tādēļ tās (atbilstoši lietošanas instrukcijai) jāuzglabā vai nu aukstā (no +2 līdz +8°C) vai vēsā (no +8 līdz +15°C) vietā. Jāraugās, lai iepakojums nepiespiežas ledusskapja aizmugurējai sienai, jo sasaldēt šos medikamentus nedrīkst.

“Insulīns noteikti būs viens no medikamentiem, kura uzglabāšanai jāseko īpaši. Cukura diabēta pacientiem, kuri lieto insulīnu, jācenšas to uzglabāt vietā, kur temperatūra ir iespējami nemainīga un atbilst uzglabāšanas rekomendācijām, lai medikaments nezaudētu savu efektivitāti un drošumu,” skaidro speciāliste un piebilst, ka būtiski ir arī karstumam nepakļaut inhalējamus medikamentus. “Karstuma ietekmē var tikt bojāts gan inhalators, gan aktīvās vielas tajā. Tāpat jāuzmanās ar adrenalīna (epinefrīna) injekcijām, ko izmanto smagu alerģisko gadījumu novēršanai – var tikt bojāta gan injekcijas sistēma, gan aktīvā viela, līdz ar to zāļu iedarbība var būt nepietiekama.”

Vēl viena problēma, kas saistīta ar karstumu, ir medikamentu iedarbība

“Starp tādiem, kuru lietošanas laikā īpaši jāizvairās no pārkaršanas, ir medikamenti, kas paredzēti augsta asins-

spiediena regulēšanai, antihistamīni un preparāti psihiatrisko traucējumu risināšanai. Ir zāles, kas ietekmē cilvēka termoregulāciju, ūdens un elektrolītu balansu ķermenī, samazina slāpju sajūtu, ietekmē svīšanu, kas var novest pie dehidratācijas un ķermeņa nespējas pielāgoties karstam laikam. Ir arī tādi medikamenti, piemēram, pretsēnīšu medikamenti un dažas antibiotikas, kas paaugstina ādas jutību pret sauli, kā rezultātā var veidoties ādas apdegumiem līdzīgi izsitumi,” skaidro farmaceite un aicina visus jautājumus par zālēm un to uzglabāšanu vai to, kā medikamenti karstumā var ietekmēt lietotāju, izrunāt ar savu farmaceitu, kurš šajos gadījumos var sniegt visu nepieciešamo informāciju.

Karstums un zāļu lietošana

Ar karstumu ir saistīti slimīgie stāvokļi, piemēram, karstuma dūriens, kas var būt dzīvībai bīstams, taču arī pārkaršana, jo sevišķi cilvēkiem, kam regulāri jālieto zāles, var nevēlami

ietekmēt veselību. Izsīkums karstuma un svīšanas dēļ, kad organisms dehidratējas un zaudē ne tikai pārāk daudz ūdens, bet arī sāļus, piezogas nemanāmi. Ilgstoši uzturoties pārlietu siltās un mitrās telpās, tas notiek tik pakāpeniski, ka dažkārt cilvēks to pat nenojauš.

“Visvairāk pakļauti pārkaršanas riskam ir gados vecāki cilvēki, cilvēki ar augstu asinsspiedienu, tie, kuri strādā ārpus telpām, un mazi bērni. Ja uzreiz netiek veiktas kompensējošas darbības, karstuma ierosināts izsīkums var progresēt līdz smagākai ar karstumu saistītai slimībai – karstuma dūrienam.

Uz kopējā atūdeņošanās fona hronisko pacientu rutīnas medikamenti var *uzvesties citādi* un radīt papildus slodzi organismam, tādēļ vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuriem parasti ir jālieto virkne zāļu, kā arī hronisko slimību pacientiem noteikti jāizvairās no pārkaršanas un jāievēro visi profilaktiskie pasākumi, lai droši pārdzīvotu karsto laiku,” saka Evita Lārmāne.

✓ Desmit vienkārši noderīgi padomi karstam laikam

○ **Palieciet vēsumā.** Cik vien iespējams, uzturieties telpās ar gaisa kondicionētāju. Ja mājās tāda nav, apsveriet pat iespēju atvēsināties iepirkšanās centrā vai sabiedriskās ēkās. Tomēr jāņem vērā, ka telpu gaisa temperatūras starpībai ar ārā esošo nevajadzētu pārsniegt 5 grādus pēc Celsija, jo tas var pakļaut ķermeni saslimšanai ar aukstumu mīlošiem vīrusiem. Ekstrēmās temperatūrās nepaļaujieties tikai uz ventilatoriem. Atcerieties, ka caurvējš karstumā ir draugs, nevis ienaidnieks, un spēj telpās pazemināt temperatūru pat par dažiem grādiem. Vēsa duša vai apslaucīšanās ar mitru, ledusskapī uz brīdi ievietotu dvieļi ir efektīvs atvēsināšanās veids.

○ **Esiet hidratēts.** Pieaugušie, kas vecāki par 65 gadiem, slikti pārdzīvo pēkšņas temperatūras izmaiņas, kā arī viņu organisms mēdz atūdeņoties ātrāk. Pārbaudiet savus sirmos tuviniekus biežāk. Pārlicinieties, ka viņi dzer pietiekami daudz ūdens. Taču arī jaunākiem cilvēkiem dehidratēšanās nav nemaz tik reti sastopama, arī bērniem. Tāpēc negaidiet slāpes, bet karstākos laikapstākļos iepļānojiat padzeršanos savā ikdienas rutīnā, kā arī mudiniet bērnus pietiekamā daudzuma padzerties. Īpaši svarīga ūdens uzņemšana ir pacientiem, kam regulāri jālieto medikamenti. Noteikti jāuzņem arī elektrolīti, jo, pastiprinoties svīšanai, ko var izraisīt organisma termoregulācijas mehānisms, medikamentu lietošanas blakne vai svīšana var būt kādas slimības simptoms, var zaudēt arī sāļus, kas ir būtiski dažādu organisma funkciju un veselības nodrošināšanai.

○ **Izvairieties no alkohola.** Tas burtiski izkaltē organismu, karstums palielina alkohola toksisko iedarbību un liek zaudēt kontroli, aizmirstot par padzēršanos vai atvēsināšanos.

○ **Ēdiet piemēroti.** Ko tas nozīmē karstumā? Vieglākas un šķidrās maltītes. Vairāk salātu un augļu. Ēdienreize var būt arī atvēsināts dārzenis, augļu, skābpiena un ledus smūtijs.

○ **Drēbēm ir nozīme.** Valkājiet vieglu, nepieguļošu apģērbu, vēlams kokvilnas. Īpaši vēlams ir sporta, piemēram, skrējējiem domātie ātri žūstošie kreklīņi. Ja vien iespējams, izvēlieties drēbes un cepures, kas pagatavotas no UV starus aizturošiem materiāliem.

○ **Aizsargājiet ādu no saules.** Apdegums, pat pavisam neliels, ietekmē organisma spēju atdzist. Izmantojiet saules aizsargkrēmu ar augstu, plaša spektra aizsardzību, vēlams ūdens noturīgu, un, atrodoties ārā, atjaunojiet to ik pa divām stundām, nēsājiet arī saulesbrilles. Ar aizsargkrēmu ir nokļūstamas visas ķermeņa daļas, kuras nenosedz apģērbs, arī ausis, kakls, sprands, krūšu zona, apakšstilbi un potītes. Pārlicinieties, lai galvassegai ir platas malas vai īpašs pagarinājums, kas nosedz kakla aizmugurējo daļu un plecus – tieši šīs vietas visbiežāk iedzīvojas apdegumos.

○ **Dienas vidus nav domāts pastaigām!** Izvairieties atrasties ārpus mājas dienas karstākajā daļā no plkst. 11.00 līdz 16.00, ja tādas iespējas nav, tad jācenšas izvairīties no tiešiem saules stariem.

○ **Draudzības spēks.** Pārbaudiet draugus, ģimeni un kaimiņus. Palūdziet viņiem darīt to pašu. Sazinieties reizi dienā, pajautājiet, kā klājas, kāda ir temperatūra dzīvoklī un cik glāzu ūdens šodien jau izdzerts.

○ **Parūpējieties par mīldzīvnieku.** Pārlicinieties, ka jūsu mājdzīvniekiem ir daudz ūdens. Ja tas sāk elstot, aplājiat viņu ar samitrinātu dvieļi. Neatstājiet savus mīluļus vienus transportlīdzeklī!

○ **Esiet informēts!** Skatieties vietējās un laika ziņas. Ja dzīvojat Rīgā, pārbaudiet arī gaisa piesārņojumu, UV starojumu un putekšņu līmeni – arī tas ir svarīgi, lai līdztekus pārkaršanai nepievienotos alerģiska reakcija vai elpošanas grūtības.

○ **Protiet palīdzēt.** Ja pamanāt, ka kādu skāris karstuma dūriens (karsta āda, ģibonis, ļenganums, vemšana, galvassāpes, neadekvāta uzvedība utt.), sazinieties ar neatliekamo medicīnisko palīdzību. Ja ir iespējams, varat ievietot ledus maisiņus (der arī saldētu dārzenis iesaiņojums) cietušā padusēs vai cirkšņu daļā. Varat apsmidzināt cilvēku ar vēsu ūdeni. Novietojiet viņu ventilatorā, ja tāds ir, virzienā – arī tas var arī palīdzēt atvēsināt. Noteikti jānodrošina viegls apģērbs un jādzer vēss ūdens. Termoregulācijas funkciju uzlabošanai var lietot Omega3 taukskābes, elektrolītus (magniju, kāliju, nātriju, kalciju u.c.).



1 mēnesis
EUR
6,50



3 mēneši
EUR
19,50



6 mēneši
EUR
38,00

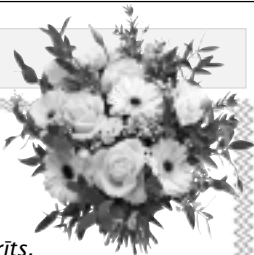
Speciālās cenas piedāvājums fiziskām personām – 2023.gada 12 mēnešu abonentiem

Abonē

Pardugumi

redakcijā!

Apsveikums



Lai notiek tā, kā vēlas Tava sirds,
Lai atspīd saule tad, kad lietus list,
Lai atskrien vējš, kas bēdas aiznes līdz,
Lai Tev ar smaidu, atnāk katras dienas rīts.
Vislabākie novēlējumi **Zintīm Vizulim**
dzīves skaistākajā jubilejā! Novēlam stipru veselību,
izturību un neizsīkstošu enerģiju.
Krustmāte, Janīna un Austris

Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 5 eiro par 28 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".



Pateicamies Maritai, Imantam un čaklajiem palīgiem par ieguldīto darbu Pliešovas kapu sakopšanā. Lai Dīvs aizmoks.

Dažādi

Slēdzot veikala telpas, aicinām iegādāties MĒBELES par ļoti izdevīgām cenām.

Gaidīsim jūs Brīvības 63/65 (2.stāvā), Balvos.

Turpmāk varēs iepirkties – www.jutamabeles.lv vai www.meblink.lv Uz tikšanos!

SIA "Mi Ko Wood" piedāvā: kokmateriālus celtniecībai un remontam. Dēļi, brusas, jumta latas, līstes.

Labākā klientu apkalpošana!

Žiguri, Parka iela 1. mob. 28607733 – Artis info@mikowood.com

Dr. S.SEMJONOVA atvaļinājumā no 13. līdz 30.jūnijam.

No akas līdz mājai iemontē ūdensvadu, izvada kanalizāciju. Pieved smilti, granti, šķembas. Tālr. 25685918.

Dzīvojam, publisko, ražošanas un cita lietošanas veida ēku tehniskā apsekošana saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu LBN-405-21. Būvekspertīze. Inženiertehniskā izpēte un konsultācijas, e-pasts: ukuldis@inbox.lv. Tālr. 28866777.

EKSKURSIJA uz Hāpsalu, Rummu karjeru 29.-30. jūnijā. Tālr. 29107268.

Zāles smalcināšana. Tālr. 28772537.

Smalcina zāli ganībās un pļavās. Tālr. 29165808.

Kapu aprūpe, ir transports. Tālr. 22165499.

KAPU LABIEKĀRTOŠANA. VEIC VISUS KAPU APSAIMNIEKOŠANAS DARBUS. TĀLR. 29128325.

Atrasts

Atrasts mobilais telefons pie Balvu sākumskolas. Ipašnieks to var saņemt "Vaduguns" redakcijā

Līdzjūtības

Tukša paliek lauku sēta,
Klusa paliek istabiņa.
Apklusuši tēva soļi,
Nav vairs tēva padomiņa.
Skumju brīdī esam kopā ar **Sarmīti un viņas tuviniekiem, VĪRU un TĒVU** mūžības ceļā pavadot.
Zariņi un Logina

Ir sāpes, ko nevaram dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu...

Nostājas blakus tev draugi un klusē
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.
Nelaiemes nastu nevar noņemt no cita pleciem, bet var palīdzēt to nest.
Izsakām patiesu līdzjūtību **kolēģei Sarmītei Kašai un bērniem, VĪRU un TĒTI** mūžības ceļā pavadot.
SIA "Pie leviņas"

Mums zināms ir tāds neliels vārdiņš: – Turies!

Ko saka tad, kad lieki citi vārdi,
Kad ceļā pēkšņi uznākusi tumsa,
Uz pagātni ir aizcirtušies vārti.
(N.Dzirkale)

Šajā negaidītajā skumju brīdī lai mūsu līdzjūtība palīdz pārvarēt sāpju smagumu **Sarmītei ar bērniem, pavadot vīru, tēti JURĪ** mūžības ceļā.
ZS "Amatnieki", ZS "Riekstiņi", SIA "Grano E"

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij mīļš un dārgs. (I.Lasmanis)
Skumju brīdī esam kopā ar **Masaļsku ģimeni, SIEVU, MAMMU, VECMAMMU** aizsaulē aizvadot.

Irēna, Juris, Ints, Līga, Aiva, Edijs, Inese, Eva, Pēteris ar ģimenēm

Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu, vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdis saglabāt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Voldemāram, dēlu ģimenēm un mazbērniem, sievu, māti, vecmāmiņu MARIJU MASAĻSKU** mūžības ceļā pavadot.
Rūta, Natālija, Irina ar ģimeni, Inga ar ģimeni, Zita

Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek un mirdz.
(V.Egle)

Mūsu patiesa līdzjūtība **Voldemāram Masaļskim ar ģimeni, mīļo SIEVU, MĀMIŅU, VECMĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.
Koržakovu ģimene

Košu ziedu, dziesmu klusu,
Nav ko citu dāvināt.
Vieglas smiltis, saldu dusu
Kapu kalnā, māmuliņ. (M.Ķempe)
Mūsu vispatiesākā līdzjūtība **dēlu ģimenēm, TAMĀRU KRILOVU** mūžībā pavadot.
Etnogrāfiskā ansamblā "Abrenīte" dziedātājas

Un tā mēs aizejam –
Tā pēkšņi un pavisam.
Bez ceļa atpakaļ
Smiltis klājas pāri visam.
Šajā sāpju un skumju brīdī klusi mierinājuma vārdi un līdzjūtība **dēliem Vladimīram, Viktoram, mazbērniem un mazmazbērniem, māmiņu TAMĀRU KRILOVU** mūžībā pavadot.
Mājas iedzīvotāji

Cik tukšs un kluss nu kaktiņš, māt,
Kurš varēs tavā vietā stāt,
Kurš grūtā brīdī pienāks klāt?
Neviens tik tuvs vairs nebūs, māt.
(Z.Purvs)

Lai klusa līdzjūtība un mierinājuma vārdi dod spēku un atbalstu **Vladimīram Krilovam, MĀMUĻU** mūžības ceļā pavadot.
IC Viļakas nodaļas darba kolēģi

Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji.
Lai nu viegli Zemes mātē
Pārklāj savu paladziņu. (Latv.t.dz.)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Kasparam Stepiņam, VECMĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.
ZS "Bērziņi" kolektīvs

Šie pavasara vēji brāzmojošie
Ir tavu elpu pārrāvuši pušu
Un zilās debesis, un stari spožie,
No tavām acīm gaismu aiznesuši...
(Ā.Elksne)

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Elitai Stepiņai, mazbērniem, māmiņu, vecmāmiņu, vecvecmāmiņu VALENTĪNU SENĶU** mūžības ceļā pavadot.
Broņislava, Marcijanna, E.Mičuļa un Bundžu ģimenes

Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji.
Lai nu viegli Zemes mātē
Pārklāj savu paladziņu.
(Latv.t.dz.)
Mūsu patiesa līdzjūtība **Elitai Stepiņai un tuviniekiem, MĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.
Kazimirs Šusters ar ģimeni, Valdis Šusters, Anna Rukmane

Pērk

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

PĒRK meža īpašumus, cirsmas, lauksaimniecības zemes.
Tūlītēja un godīga samaksa par mežu.
Ātra un precīza novērtēšana.
Vienkāršs pārdošanas process.
Cilvēcīga sadarbība.
PĀRDOD mežu profesionāļiem, liec mežu savā lietā.
Tālr. 29289878.

Pērk meža īpašumus, arī jaunaudzes, izcirtumus un cirsmas. Tālr. 28282021.

Craftwood pērk meža īpašumus, cena no 1500-10000 EUR/ha. Tālr. 26360308.

Pērk mežu, lauksaimniecības zemi. Tālr. 29386009.

Pārdod

Skaldīta malka ar piegādi, 4,5 m³- EUR 250. Tālr. 29418841.

Skaldīta malka. Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod lielu garāžu Balvos, Daugavpils ielā. Tālr. 28866777.

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 26550272.

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 26431999.

Pārdod mēbeles un citas lietas. Tālr. 25763955.

Pārdod tehniku (izbeigta saimnieciskā darbība). Tālr. 26496271.

Metāla jumta segumi par labām cenām. Piegāde, uzstādīšana. Tālr. 26360938.

Jūnijā ne tikai līgosim, bet arī noslēgsim pusgada abonēšanu!

Pārliecinies, vai abonēji Vaduguni?!



e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Vaduguns
Indekss 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850
ŽURNĀLISTE: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934;
A.SOCKA - T. 29378903; M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538;
I.TUŠINSKA - T. 27145837; A.LOČMELIS - T. 26665086.
KOREKTORE – S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS
Iespēsts SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Rīgā, Mūkusalas 15A
Tirāža – 2070